

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VI Istungjärk, täiskogu korraline istung

Kolmapäev, 13.12.2017, 14:00

Toimetatud

14:00 Istungi rakendamine

1. 14:09 Lennundusseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (532 SE) esimese lugemise jätkamine
2. 14:10 Vedelkütuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (536 SE) esimene lugemine
3. 14:57 Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (559 SE) esimene lugemine
4. 15:34 Perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (511 SE) kolmas lugemine
5. 15:37 Kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (280 SE) kolmas lugemine
6. 15:39 Tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu (357 SE) kolmas lugemine
7. 15:46 Väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (507 SE) kolmas lugemine
8. 15:49 Spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (534 SE) kolmas lugemine
9. 16:01 Sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (499 SE) kolmas lugemine
10. 16:07 2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (521 SE) kolmas lugemine
11. 16:51 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juhitud Iraagi väljaõppe ja kaitsevõime ülesehitamise toetamise koolitusprogrammis" eelnõu (538 OE) teine lugemine
12. 16:58 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu (540 OE) teine lugemine
13. 17:11 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu (541 OE) teine lugemine
14. 17:16 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu (547 OE) teine lugemine
15. 17:21 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu (548 OE) teine lugemine
16. 17:26 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitalval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (539 OE) teine lugemine
17. 17:38 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med/Sophia" eelnõu (545 OE) teine lugemine
18. 17:45 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu (542 OE) teine lugemine
19. 17:50 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu (544 OE) teine lugemine

20. 17:56 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamississioonil Malis" eelnõu (546 OE) teine lugemine

21. 18:01 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamississioonil Afganistanis" eelnõu (543 OE) teine lugemine

22. 18:07 Maakatastriseaduse, maapõueseaduse ja ruumiandmete seaduse muutmise seaduse eelnõu (533 SE) teine lugemine

14:00 Istungi rakendamine

14:01 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Alustame 11. töönädala kolmapäevast istungit. Kellel on soovi anda üle eelnõusid või arupärimisi? Artur Talvik, palun!

14:01 Artur Talvik

Hea esimees! Austatud kolleegid! Vabaerakonna kaheksa liiget annavad üle arupärimise keskkonnaminister Siim Kiislerile. Selle pealkiri on "Looduskaitsealade kaitsereežiimi lõdvendamise kohta". Nimelt olete te siin saalis kindlasti kõik tähele pannud, et viimasel ajal on alguse saanud erakordne surve Eesti metsale. Selle surve üks osa on see, et vaikselt, hiilimisi on hakatud andma lageraielubasid ka piiranguvööndites ja kaitsealade eeskirju on vaikselt muudetud, mistõttu võib näha päris palju lageraiet looduskaitsealadel, muu hulgas näiteks Lahemaa rahvuspargis. Me tahame oma arupärimisega teada saada, kus selline otsus on tehtud ja mis on selle eesmärk. Siin on muid küsimusi ka. Aitäh!

14:02 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

14:03 Krista Aru

Austatud härra esimees! Austatud rahvaesindajad! Eesti Vabaerakonna fraktsiooni kaheksa liikme nimel annan üle arupärimise haridus- ja teadusminister Mailis Repsile. Arupärimise teema on seotud võimalike muudatustega eesti keele riigieksami hindamisel. See arupärimine ei puuduta mitte kuidagi funktsionaalset lugemisoskust ega taha alahinnata selle tähtsust. See oskus on väga oluline. Kuid meie meelest ei välista funktsionaalne lugemisoskus seda, et osatakse eesti keele õigekirja. Meie küsimusi on viis. Need on seotud ka sellega, kuidas SA Innove üks komisjon saab öelda, milline on riigieksami hindamise alus, ja kes üldse kujundab Eesti keelepoliitikat. Meid huvitab ka see, milline on selle ettepaneku seos "Eesti keelestrateegiaga 2018–2027".

14:04 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

14:04 Mart Helme

Härra eesistuja! Lugupeetud kolleegid! Me sammume samal rajal eelkõnelejaga. Ka meie oleme väga mures nende trendide pärast, mis on Eestis praeguse valitsuse juhtimisel suhtumises eesti keelesse kujunenud. Meie keel on meie riikliku ja rahvusliku identiteedi üks olulisi nurgakive, aga me näeme, kuidas selle positsioone järjekindlalt õhnestatakse. Vene keeles relvaeksami tegemise lubamine, vene keele toomine kohtu asjaajamisse jne – need näited ei ole viimase aasta jooksul ärritanud mitte ainult meie erakonna liikmeid ja meie mõttekaaslasi, vaid ühiskonda laiemalt. Nüüd me näeme, kuidas eesti keele positsiooni halvendamine, tema positsiooni järjekindel õhnestamine jõuab peale kõrghariduse ja teaduse juba keskkoolidesse, see jõuab üldse koolidesse. See on vastuvõetamatu. Sellega ei saa leppida ja ühiskonda tuleb niisuguse suhtumise vastu mobiliseerida. Sellest tulenevalt on meie fraktsiooni liikmed esitanud arupärimise, milles on kokku neli küsimust, mis kõik puudutavad eesti keele eksamit ja eesti keele positsiooni meie ühiskonnas laiemalt. Aitäh!

14:06 Esimees Eiki Nestor

Pärast täpsemat järelevaatamist ütlen veel nii palju, et arupärimine esitati haridus- ja teadusministrile. Henn Põlluaas, palun!

14:06 Henn Põlluaas

Aitäh! Esitan kõigi seitsme Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikme nimel arupärimise justiitsminister Urmas Reinsalule. See arupärimine puudutab sigasid ja sigadusi. Nimelt, 29. novembril pidas Keskkriminaalpolitsei kinni HKScani endised tippjuhid Teet Soormi ja Mati Tuvi. HKScani ja kinnipeetute vahel käib tsiviilvaidlus. Tsiviilvaidlus on selline vaidluse vorm, kuhu kriminaalpolitsei tavaliselt ei sekku, seekord aga sekkus. HKScani esindab selles vaidluses Sorainen advokaadibüroo. See on üks nendest büroodest, mis on väga lähedases läbisaamises muu hulgas Kaitsepolitseiameti ja Riigiprokuratuuriga. Kui tekib kahtlus, et Eestis tegutseb advokaadibüroo, mille kaudu saab oma vastase tasulitamiseks ja äramärgistamiseks kasutada Keskkriminaalpolitseid, Kaitsepolitseiametit või prokuratuuri, siis on tegemist põhiseadusliku kriisiga ja ääretult tõsise probleemiga. Seetõttu on meil justiitsministrile kolm küsimust selle olukorra kohta. Aitäh!

14:08 Esimees Eiki Nestor

Olen vastu võtnud neli arupärimist. Kui need kõik vastavad kodu- ja töökorra seaduse nõuetele, siis saadan nad edasi ministritele.

Kohaloleku kontroll, palun!

[Kohaloleku kontroll](#)

Kohal on 94 Riigikogu liiget.

1. 14:09 Lennundusseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (532 SE) esimese lugemise jätkamine

14:09 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Eilsel päeval katkes meil Vabariigi Valitsuse algatatud lennundusseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu 532 esimene lugemine. Palun Jaanus Marrandi tagasi kõnepulti. Küsimuse oli registreerinud Jaak Madison. Palun, Jaak Madison! Kus on Jaak Madison? Jaak Madisoni ei ole saalis, küsimus jääb ära. Rohkem küsimise soovi ei ole.

14:10 Jaanus Marrandi

Suur tänu!

14:10 Esimees Eiki Nestor

Avan läbirääkimised. Kõnesoove ei ole. Eelnõu 532 esimene lugemine on lõpetatud. Määrان muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 29. detsembri kell 16.

2. 14:10 Vedelkütuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (536 SE) esimene lugemine

14:10 Esimees Eiki Nestor

Vabariigi Valitsuse algatatud vedelkütuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 536 esimene lugemine. Algataja ettekandja on rahandusminister Toomas Tõniste. Palun!

14:10 Rahandusminister Toomas Tõniste

Austatud juhataja! Lugupeetud Riigikogu liikmed! Eelnõuga muudetakse vedelkütuse seadust ning sellega seonduvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust ning maksukorralduse seadust. Peamine eesmärk on suurendada kütuseturul ausat konkurentsi ja vähendada maksupettusi. Positiivse poolena riigieelarve seisukohalt aitab pettuste vähendamine kindlasti kaasa sektori maksulaekumiste

suurenemisele. Kavandatud muudatused võimaldavad Maksu- ja Tolliametil edaspidi senisest tõhusamalt ja kiiremini pettustele jälile jõuda.

Eelnõuga muudetakse selliste kütusemüüjate tagatist, kes müüvad ainult tarbimisse lubatud kütust. Tagatise eesmärk on ennetavalt tagada tekkida võiva käibemaksukohustuse täitmine. Kehtiva õiguse järgi on kütusemüüja tagatis 100 000 eurot, mida saab teatud tingimustel vähendada. Eelnõuga sätestatakse piirang, mille kohaselt võib kütust üldjuhul müüa koguses, mis on tagatisega kaetud. Selline piirang välistab olukorra, kus kütusemüüja saab riigile piiramatut käibemaksukahju tekitada. Ma täpsustan üle, et tagatise suurus ei ole mitte kahe kuu prognoositav käive, vaid 20% sellest ehk käibemaksu määr. Oluline on märkida, et kütusemüüjatele jäetakse siiski õigus taotleda teatud kriteeriumide täitmise korral tagatise vähendamist. Tagatise vähendamist on võimalik taotleda ilma maksuvõlata kütusemüüjatel, kes on taotluse esitamise ajaks kütuse müügi tegevusloa alusel tegutsenud vähemalt kuus kuud.

Maksupettuste ennetamiseks võetakse edaspidi kasutusele kaks reaajas toimivat andmekogu, kus kajastuvad kõik andmed kütuse müügitehingute ja laovarude kohta. Esiteks, kütuse käitlemise andmekogu, mis võimaldab Maksu- ja Tolliametil reaajas saada infot kõikide kütuse ostu- ja müügitehingute kohta. Selle info põhjal saab amet vajaduse korral teha kiireid riskianalüüse ja operatiivselt riskantsetele tehingutele reageerida. Tänapäevane probleem on see, et ühes kütuse müügitehingu ahelas võib olla neli kuni kaheksa kütusemüüjat, kelle väljaselgitamine on tihti aja- ja ressursimahukas. See ei aita kaasa võimalike pettuste avastamisele. Teiseks uueks infosüsteemiks on laovarvestuse andmekogu, mis võimaldab reaajas saada ülevaadet kütuse liikumise kohta nii üksiklaos kui ka ladude vahel, näiteks võrreldes andmeid lao sissetuleku ja väljamineku kandes.

Kokkuvõtteks. Tegemist on väga vajalike ja positiivsete muudatustega, mida on põhjalikult ette valmistatud ja mis aitavad muuta meie kütuseturu senisest läbipaistvamaks kõigi turuosaliste jaoks. Eelnõu on kooskõlastatud mitmete huvigruppidega, millest olulisim on Eesti Õliühing. Lisaks toimusid aastatel 2016 ja 2017 Maksu- ja Tolliameti eestvedamisel kohtumised laopidajatega ning nende kasutatavate laoprogrammide väljatöötajatega, kütuse müügi tegevusloa omavate äriühingute ning vastavushindamisasutuste esindajatega.

Seadus jõustub mitmes etapis. Kütuse käitlemise andmekogu puudutavad muudatused jõustuvad 1. veebruaril ja 1. augustil 2018. Uuele süsteemile üleminekut käsitlevad sätted jõustuvad 1. mail 2018. Laovarvestuse ja aruandluse andmekogu puudutavad muudatused jõustuvad 1. veebruaril 2019. Täna tähelepanu eest!

14:15 Esimees Eiki Nestor

Küsimused eelnõu algatajale. Raivo Põldaru, palun!

14:15 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Kuidas sõltub tagatise 90%-line vähendamine selle vähendamise otsustajast ehk ametnikust? Kas see sõltub inimesest või on olukord selline, et igal juhul need, kes on kuue kuu jooksul korralikult töötanud, selle saavad?

14:16 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mina olen niimoodi aru saanud, et põhimõtteliselt on olemas selline reeglistik, et kui ta vastab neile reeglitele, siis suure tõenäosusega ta selle 90%-lise vähenduse saab. Kindlasti on seal ka ametnikul mingi sõnaõigus.

14:16 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd, palun!

14:16 Aivar Sõerd

Aitäh, esimees! Austatud minister! Tagatise 90%-lise vähendamise otsustamist on kõvasti kritiseerinud väikesed kütusemüüjad. Te kaasasite küll õliliidu, aga ilmselt neid väikseid ei kaasanud. Ma küsingi, kuidas kehtestatakse seesama reeglistik, mille järgi hakatakse otsustama seda 90%-list vähendamist. Kas see kehtestatakse Maksu- ja Tolliameti mingi sisemise dokumendiga või haldusaktiga? Kui see on nii, kas siis selle reeglistikuga oleks võimalik ka tutvuda?

14:17 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma olen aru saanud, et ka praegu kehtivad põhimõtted, mille alusel seda tagatist vähendatakse, ja kindlasti on võimalik nende põhimõtetega tutvuda. Ka majanduskomisjonis, kui ma seda eelnõu tutvustasin, ametnikud väitsid, et sellised põhimõtted on olemas, mille alusel seda tehakse. Kui on tegemist korraliku maksumaksjaga ja riski ei nähta, siis üldjuhul ta selle tagatise vähenduse saab.

14:18 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

14:18 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud ettekandja! Ma loen seletuskirjast mitmest kohast, et riski ei ole tuvastatud või risk on väike, eriti selle põhilise küsimuse, tagatise regulatsiooni puhul. Allpool seletatakse, et see puudutab küll väikesi turuosalisi. Ma tahaksin loota, et järeldamine ei käi niiviisi, et kui on tegemist väikeste turuosalistega ja nendel tekivad raskused, siis ongi risk väike. Mida te teete ikkagi juhul, kui paljud väikeettevõtjad peavad uksed kinni panema, kuigi nad ei ole ju maksupettusega tegelenud?

14:18 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Eelnõus, mis siin teie ees on, on lähtutud sellest põhimõttest, et kõigile, ka nendele väikestele, tuleb kindlasti kasuks aus ja läbipaistev konkurents. Kindlasti ei ole ka väikeste ettevõtete huvides, kui keegi kõrval müüb odavamalt kütust, sest skeemitamiseга on mingid maksud maksmata jäetud. Koostöös õililiidu ja väiksemate kütusemüüjatega ongi koostatud see eelnõu ja tegelikult ka see tagatiste pakett, kus miinimumtagatis on 5000 eurot, kusjuures see ei pea olema rahaline sissemakse, see võib olla ka pangagarantii või hüpoteek. Nii et see on minu arust mõistlik eelnõu, mis kindlasti ei ole põhjuseks, et väiketanklad peaksid oma tegevuse lõpetama.

14:20 Esimees Eiki Nestor

Toomas Kivimägi, palun!

14:20 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja! Väga lugupeetud minister! Eelnõu seletuskirjas on ära toodud maksukahju, mida ebaausad ettevõtjad kütuseturul tekitavad. See on 50–60 miljonit eurot. Sellega võitlemine on iseenesest väga õilis tegu. Samas, tõepoolest, enim vastuseisu sellele eelnõule on väljendanud väiketanklate omanikud. Kui me vaatame väiketanklate omanikele rakendatavat tagatise miinimumnõuet (miinimumsumma on 5000 eurot) ning eeldame, et Maksu- ja Tolliamet on need andmed väiketanklate kohta kenasti edastanud, siis selgub, et nende võimalik rahaline kompensatsioon, kui kõik oleksid n-ö mittebaausad, oleks üksnes 200 000. Ma ei mõista, kuidas te selle meetmega tegelikult võitlete selle 50–60 miljoni suuruse maksukahjuga. Ehk ma väidan, et tegelikult tekib maksukahju hoopis kuskil mujal, tuuakse Poolast mingit aktsiisivaba õli, mis on sarnane diisliga, segatakse siin diisliga ja siis müüakse seda.

14:21 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Sellele viimasele variandile on ka Maksu- ja Tolliamet tähelepanu juhtinud. Eks siin olegi tegemist kompleksiga, see tagatis on selle üks osa. Kindlasti tuleb see võib-olla põhivõit sellest reaalasjas toimivast andmekogust. Need asjad toimivad koos. Kui nähakse, et kuskil hakkab tekkima anomaalia, siis see annabki võimaluse kiirelt reageerida.

14:21 Esimees Eiki Nestor

Aivar Kokk, palun!

14:21 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea minister! Ma tahan ka rääkida tagatisest. 5000 eurot on küll kõige väiksem summa, mida saab kasutada, aga tegelikult arvutatakse tagatis ikkagi käibe pealt. Kahe kuu käibest 20% ilma käibemaksuta on see tagatis. Ma küsin lihtsalt seda, miks koheldakse ebavõrdselt väiketanklapidajaid ja

suuri kette. Ülemine piir on ka paika pandud, see on miljon eurot. Selge, et tanklakettide omanikud maksavad tagatiseks tunduvalt väiksema protsendi kui väiketanklate omanikud. Kui kuu käive on miljoni juures, siis peab tagatis olema juba 360 000. Kui keegi räägib, et tema tagatis on 10%, siis ma paluksin maksuametist paberit andmetega, millised ettevõtjad on sellise õiguse saanud. Kui tanklaketid seda küsivad, siis vähemalt kolm korda saadetakse kuu 30. päeval kiri, et see ei sobi. Küsimus on selles, miks koheldakse ettevõtteid ebavõrdselt.

14:22 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Võib tunduda tõesti niimoodi, et koheldakse ebavõrdselt, aga tegelikult ei ole see miljon maksimum, vaid see on miinimum ja just importijatele. Need on juba pikka aega tegutsenud suured rahvusvahelised ettevõtted. Maksu- ja Tolliamet ei näe riski, et näiteks Statoil või Neste hakkaksid paari miljoni pärast oma mainet rikkuma. Kui see risk tekib, siis määratakse suurem tagatis. Selline võimalus on selles seaduses ette nähtud. See on lühike vastus.

14:23 Esimees Eiki Nestor

Peeter Ernits, palun!

14:23 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Kuus aastat tagasi toimus vedelkütuse seadusega midagi sarnast. Seal oli selgelt kindlaks määratud, et suured rahvusvahelised kontsernid pidid maksuma tagatiseks 2–3% oma käibest ja kohalikud väikesed firmad kuni 30%. Loomulikult, turg puhastati paljudest väikestest ettevõtetest. Minu küsimus on see, kui mitu protsenti praegu, sellel korral peaksid suured rahvusvahelised ettevõtted oma käibest tagatiseks maksuma ja kui palju peaksid maksuma väikesed kohalikud firmad.

14:24 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Kuna ma kõigi nende suurte ettevõtete käivet konkreetselt ei tea, siis ka protsentidega ma siin spekulierima ei hakka. Aga jah, need varasemad maksumuudatused on tähendanud seda, et 2011. aastal, kui esimest korda tehti reegleid karmimaks, sai riik järgmisel aastal eelarvesse ligi 90 miljonit rohkem laekumisi, ja kui aasta või kaks hiljem järgmised augud kinni pandi, siis oli see lisatulu, mis laekus, 30 miljoni ringis. Eks ta ole, kuna see on sellise kiire käibega ja võib-olla maksupetturitele atraktiivne äri, siis seal mõeldakse uusi skeeme välja. Siin tulebki ajaga kaasas käia. Pole mõtet salata, aga väiketanklad on tegelikult suurem riskifaktor. Kahjuks on mõned läinud seda teed, et on müünud ennast maha tankistile või teisele ettevõttele, kes on kasutanud seda võimalust oma pettuse elluviimiseks. Pärast ei ole maksuametil võimalik eriti midagi peale hakata, kui kütus on nelja või kaheksa firma kaudu vahepeal maha müüdud. Praegu on selline olukord.

14:25 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

14:25 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Kindlasti tunnen ka mina muret väiketanklate pärast ja seda veel ühel põhjusel. See puudutab seda, et neil on oluline roll ka maaettevõtete teenindamisel ja just operatiivsel teenindamisel, eriti koristusperioodil. Kui ma vaatan seda tabelit, kus on kirjas umbes 37 väikeettevõtte käive, mis ulatub 1000 kütuseliitrist kuni 100 000 liitrini, siis ma märkan, et tabelis on seal taga "5000 eurot". Teie olete ettevõtja. Kui ettevõtte, mille käive on 10 000 eurot, peab tagatiseks panema 5000 eurot, ja see on tõesti väike, võib-olla mingi perekonnaettevõtte, siis kas te tõepoolest arvate, et see soosib selle ettevõtte tegevuse jätkamist?

14:26 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma ütleksin niimoodi, et kui ma olen väikeettevõtja ja eelnõu aitab sellelt turult, kus ma tegutsen, kõrvaldada neid, kes petavad, siis kaudselt saan ma selle raha tagasi ja võib-olla veel võidangi. Tekib

võrdne konkurents, see on see plusspool. Kindlasti on need mured, mida tuleb arvestada. Ma saan aru, et majanduskomisjonis oli jutuks, et vahepeal on kohtumisi väiketanklate omanikega, et vaadata need probleemikohad üle ja vajaduse korral tulla välja ka mingite leevendavate ettepanekutega.

14:27 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

14:27 Andres Ammas

Lugupeetav ettekandja! Lugupeetav minister! Teil on seletuskirjas palju arvandmeid. On täpselt öeldud, et detsembris 2016 oli registreeritud 131 kütusemüüjat, ja mõni lõik eespool on kirjas, et Maksu- ja Tolliameti hinnangul tegutseb kütusesektoris ligi 86 riskiga isikut. Iseenesest on sellest aru saada keeruline. Kui tohib irooniline olla, siis kas neid on siis 84 või 85? Kui palju on ligi 86? Aga see lause viitab sellele, et Maksu- ja Tolliamet teab, kes need riskiga isikud on. Miks siis ei tegelda nendega eraldi ja kasutatakse seda, nagu väikeettevõtjad ütlevad, põletatud maa taktikat, ning minnakse kõigile korraga kallale, kui Maksu- ja Tolliametil on olemas nii täpsed andmed?

14:28 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Need andmed on välja tulnud riskianalüüsist. Praegu ongi probleem selles, et ennetavalt ei saa ju kellelegi kätt ette panna. Selle probleemi lahendamiseks ongi mõeldud see väljapakutud skeem. See "ligi" võib-olla ongi pandud sinna sellepärast, et ligi 86 ... Vabandust, Jürgen! See ei ole mõeldud sinu esiletõstmiseks. (Naerab.) See ei ole absoluutne, see on esialgne hinnang selle kohta, kus nad näevad riski.

14:28 Esimees Eiki Nestor

Toomas Kivimägi, palun!

14:28 Toomas Kivimägi

Aitäh! Lugupeetud minister! Ütlen Urmas Kruuse küsimuse täpsustamiseks, et Maksu- ja Tolliamet on tõepoolest esitanud meile andmed, et Eestis on 14 väiketanklat, mille müügikäive kuus on 28 000 liitrit või vähem. Kui me võtame keskmise suurusjärgu, 20 000 liitrit kuus, siis nendel 14 tanklal on tagatise miinimumnõue 5000, tähendab, 25% müügikäibest on tegelikult tagatis. Kas see ei ole siiski ülekohtune nende väiketanklate vastu? Miks te siin ei rakenda seda üldist valemit ja põhimõtet: kahe kuu jooksul läbimüüdud kütusekoguselt 20%? Siin on tervenisti veerand käibest tegelikult tagatise nõue. Ja kui palju te selle eelnõuga loodate kütusepettusi vähendada?

14:29 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! See eelnõu on valminud Maksu- ja Tolliameti pika ja põhjaliku töö tulemusena. See kajastab seda, mida nemad on arvanud, need arvud ei ole võetud laest, need on selle analüüsi ja töö tulemus. Tõesti, kui neid arve vaadata, siis võib jääda mulje, et võib-olla tehakse nendele kõige väiksematele liiga, aga samas ma ei tea ka seda riskianalüüsi. Äkki nemad ongi nende 86 seas, ma ei tea. Igal juhul on see eelnõu Maksu- ja Tolliameti hinnangul mõistlik kompromiss, nii et kõik saavad tegevust jätkata ja maksupettused vähenevad. Nagu siin kirjas on, 8 miljonit on praegu see, mida oodatakse. Ma olen aru saanud, et 2018. aastal loodetakse nii palju lisatulu saada. Aga üldiselt peaks see mõju olema paarkümmend miljonit aastas.

14:31 Esimees Eiki Nestor

Andres Metsoja, palun!

14:31 Andres Metsoja

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Hea ettekandja! Teadaolevalt on Eestis registris 130 kütusemüüjat. Kui ma vaatan seletuskirja, siis näen, et 86 neist on justkui riskiga. See on üsna kummastav. Samal ajal tuleb öelda, et tanklaid on *circa* 450 ja 400 neist on tegelikult kettide tanklad. Kas oli ka kõne all mingeid alternatiivseid lähenemisi, et lahendada seda probleemi natuke teisiti kui otseselt seaduse muutmisega, või ei olnud?

14:31 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Minu laual neid alternatiive pole olnud. Võib-olla oskab mõni varasem rahandusminister öelda, kas tema laual on neid olnud. Ma ei oleks siin, kui ei oleks just seda probleemi, et neid väiketanklaid ostetakse üles või tehakse nendega koostööd, et viia läbi suuremahulisi maksupettusi. See on see põhjus, miks see eelnõu siin on.

14:32 Esimees Eiki Nestor

Aivar Kokk, palun!

14:32 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea minister! Ma tulen ka eelkõnelejate teema juurde. Esiteks, suurtel tanklakettidel ei muutu selle seaduse tõttu mitte midagi, jääb täpselt sama olukord kui varem, kui me räägime tagatisest. Väikestel ettevõtetel tekib nüüd tagatise kohustus ja see võib tegelikult olla mitu korda suurem, kui oli enne see 100 000 eurot. See on asja üks pool. Kui me näeme, et 86 isikut on sellised, kes on kahtlased, siis mul tekib küsimus, kuidas maksuamet tänaseni on nendega tegelnud. Kui ta teab, et nad on kahtlased, siis on võimalik ju neid kontrollida. Selle seadusega ei anta kontrollile juurde midagi muud kui see, et kui varem pidi läbimüügist teavitama iga kuu, siis nüüd tuleb hakata teavitama iga nädal. Bürokratiat tuleb juurde. Aga mida see tagatis annab? Kui sa iga nädal saad info kätte, siis sa tead ju, kus on midagi halvasti tehtud. Maksuamet saab kohe minna ja kontrolli teha ning kui on pättust tehtud, siis ta saab ettevõtte tegevuse lõpetada ja ettevõtte likvideerida. Aga meie karistame jälle neid 80–90% ettevõtjaid, kes on korralikud. Miks me karistame oma ettevõtjaid, kellel kõigil on Eesti kapitalil põhinevad ettevõtted, miks me karistame neid väikeste tanklate pidajaid?

14:33 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Selle eelnõu eesmärk ei ole teha ettevõtjate elu võimalikult keeruliseks ja kõigile võimalikult suur tagatis määrata, sellepärast ei ole ka importijate tagatist suurendatud, sest seda vajadust ei ole olnud, kuna seal ei ole tuvastatud pettusi. See on see teema. Mis seal veel oli, selles küsimuses? Kas korraks tohiks, sest teine pool läks juba ... Okei!

14:34 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

14:34 Urmas Kruuse

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud minister! Minu teine küsimus on ajendatud esimesest küsimusest. Kui riik tahab maksumaksjat distsiplineerida, siis minu arvates ei ole õige see eeldus, et suured rahvusvahelised korporatsioonid on *a priori* head maksumaksjad ja meie väikesed tegijad on *a priori* petturid. Teatud mõttes positiivne kahtlustus peaks justkui alati olema, ma ei taha varju heita ühelegi ketile, aga mind teeb väga murelikuks, et me praegusel digiajastul ei suuda leida sobivat mehhanismi. Ettevõtte, kelle käive on 10 000 või 5000 eurot, peab tagatiseks panema 5000 eurot ja te arvestate sealt maha näiteks ka võimaliku kuukäibe kasumi. Miks me peame selle tagatise nii kõrgele tõstma, selleks et olla kindel, et ta ei peta? Kas tõepoolest ei ole ühtegi alternatiivset süsteemi, selleks et saada pihta sellele, kas on tegemist petjaga või mitte?

14:35 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma arvan, et on väga keeruline teha vahet, millised on rahvusvahelised ja millised kohalikud ettevõtted, sest kohalik ettevõtte võib homme olla rahvusvaheline ja teha suuri maksupettusi. Lihtsalt on niimoodi olnud, et need, kes on pikka aega turul olnud, on korralikult käitunud. Seal riski ei ole, seal pole mõtet midagi muuta. Kui see vajadus tekib, seal tekib oht või hakatakse pettustega tegelema, siis kindlasti on see järgmine koht, mida tuleb siin saalis muutma hakata. Võib-olla tasub mainida, et eelnõul on ka see positiivne pool, et kui siimaani on väga suur osa arveldusest käinud pabersaatelehtedega, arveldust on tehtud tagantjärele, siis see muutub tehnikasajandile kohaselt automatiseerituks, elektrooniliseks ja paljudel tanklaketipidajatel, nendel, kes sektoris juba sees on, muutub see asi lihtsamaks. Üks kord tuleb asi endale selgeks teha, aga edaspidi on see automatiseeritud ja vähendab halduskoormust.

14:36 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

14:36 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea minister! Ma saan aru, et praegune riigikorraldus on üles ehitatud usaldusele. Me ei saa ega tohi eeldada, et inimene kogu aeg riiki petab. Praegune eelnõu lähtub just sellest, et tegelikult ta ju petab. Seetõttu ollakse valmis ettevõtluskeskkonda veel enam karmistama ja keerulisemaks tegema. Mul on väga konkreetne küsimus. Palun tooge välja Maksu- ja Tolliametis olevad kitsaskohad, mis takistavad nende 86 riskiettevõtjaga sisuliselt tegelemast. Kas puudub juriidiline pädevus, on siin ressursside puudus, et ei suudeta menetleda, kas ei suudeta teha koostööd politsei majanduskuritegude osakonnaga või on prokuratuuriga probleeme? Palun tooge välja need kitsaskohad, mille tõttu eelnõu läheb mööda õigusriigi põhimõttest.

14:37 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mina ei näe siin küll seda hirmu, et ta läheks mööda õigusriigi põhimõttest. Riik eeldabki, et kõik tegutsevad ettevõtlusturul ausalt. Aga kui nad nii ei tegutse, mis ongi probleem ja põhjus, miks see eelnõu siin laua peal on, siis peab riik võtma mingeid meetmeid. Koostöö käibki selles suunas, et pettureid ohjeldada, aga seadused seda praegu kahjuks ei võimalda. Me ei saa ennetavalt öelda, et sina oled pätt ja sina ei ole. Praegu ongi see probleem, et kui laekuvad andmed eelmise kuu kohta – järgmise kuu 15. kuupäevaks laekuvad vist aktsiisiandmed ja 20. kuupäevaks käibemaksuandmed –, alles siis tekib võimalus neid võrrelda ning selle põhjal tekib ka õigus või konkreetne põhjus sinna ettevõttesse minna. Tagantjärele saab karistada, aga siis on juba hilja. Tagantjärele saab ka tagatist suurendada, aga siis on juba hilja, sest maksupettus on tehtud ja riik miljonitest ilma.

14:39 Esimees Eiki Nestor

Peeter Ernits, palun!

14:39 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Väikeste ühendus, nüüd loodud Eesti Kütuseliit, on öelnud, et Eesti Õliühingul on väga suur mõju Eesti erakondadele. Ma tahan küsida, kas see on nii ja milles see väljendub. Aga konkreetset tahaks teada, kas te Rõngus asuva ja perekond Mihkrale kuuluva väiketankla selle eelnõuga tapate või ei. Kui te ei oska praegu vastata, siis äkki vastate mulle kirjalikult?

14:39 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mõju kohta erakondadele ei oska ma küll midagi öelda. Iga erakond peab iseenda sisse vaatama ja siis ise enda eest rääkima. Mina küll ei tea, et tal mingit mõju oleks. Selle tapmise koha pealt ei oska ma ka midagi öelda. Ma ei ole sellega kursis, aga ma võin seda uurida ja siis teile kirjalikult vastata.

14:40 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

14:40 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Hea minister! Kahjuks ei saa ma teie argumentidest aru. Te nagu väidate, et meil toimub suur pettuslik tegevus, aga samas ei suuda te koos Maksu- ja Tolliametiga defineerida, kas pettust tegelikult on. Te väidate, et käibe alus või lisagarantiide alus ütleb, kes on pettur, kes mitte. Te väidate, et suured ostavad väikseid üles ja niiviisi kutsutakse pettusi esile. Kas te saate konkreetseid näiteid tuua? Teil jäi ikkagi vastamata küsimus, mis konkreetset on Maksu- ja Tolliametis see takistus. Kui ta ütleb, et on 86 võimalikku petturit, siis mille taha jääb tuvastamine, kas nad tegelikult on petturid?

14:41 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Tuvastamine jääbki selle taha, et tänased seadused ei võimalda neil piisavalt efektiivselt tegutseda.

14:41 Esimees Eiki Nestor

Rohkem eelnõu algatajale küsimusi ei ole. Majanduskomisjoni ettekandja on majanduskomisjoni esimees Sven Sester. Palun!

14:41 Sven Sester

Lugupeetud juhataja! Head kolleegid! Ma annan ülevaate majanduskomisjoni arutelust selle konkreetse punkti üle, mis toimus 7. detsembril. Protokolli huvides märgin ära, et eelnõu tutvustas komisjonis rahandusminister Toomas Tõniste, lisaks olid ekspertide ja teadjameestena laua taha kutsutud Maksu- ja Tolliameti juriidilise osakonna peajurist Tanel Ruusmaa, maksuauditi üksuse juht Erje Mettas ja maksuauditi üksuse juhtiv maksuaudiitor Riina Šamatauskas. Rahandusminister Toomas Tõniste tutvustas komisjonis eelnõu sisu ja eesmärgi, ma ei hakka seda üle kordama, sest ta just minut tagasi lõpetas siin sisu ja eesmärkide ülevaate.

Küsimuste voor, mida ma peasjalikult teile tutvustaksin, oli selline. Kõigepealt tundis siinkõneleja huvi, kas aktsiisi kogumist on kergendanud ka mõni aasta tagasi vastu võetud muudatus, mis võttis kütuse puhul aluseks tiheduse, väävlisisalduse ja viskoossuse, ning kas sellega seoses on aktsiisipettuste arv vähenenud. Erje Mettas vastas, et nimetatud muudatus on tõesti aidanud ära hoida ja vähendada maksude vältimist, mida teostatakse just kütuste segamise teel (kui näiteks maksude vältimise eesmärgil imporditakse kütust baasõlina, mis pole aktsiisiga maksustatud, siis aktsiisiregulatsioon ei kohaldu).

Jaanus Marrandi tundis huvi, kuidas üldse arvutatakse välja maksukahjusid. Vastus oli see, et aluseks võetakse maksupettuste statistika ja selle põhjal antakse hinnangud. Seda ei tehta mitte ainult kütuseturul, vaid ka kõikidel muudel turgudel. Me võiksime analoogselt küsida, kuidas arvutatakse näiteks välja ümbrikupalkade tekitatud võimalik maksukahju Eesti riigis.

Raivo Põldaru tundis huvi, miks ei suudeta olemasoleva regulatsiooniga maksulaekumisi parandada. Ta ütles, et väiketanklatele tagatise määramine ei ole hea lahendus, arvestades, et tegemist on ettevõteteid koormava meetmega ja on võimalik kasutada alternatiivseid meetmeid. Erje Mettas nentis, et praegu on miinimumtagatis 0 eurot, nüüd soovitakse miinimumtagatise määr tõsta 5000 euroni ning enamik väiketanklaid müüvad miinimumtagatise piirmäärast vähem ehk kehtestatavad tagatismäärad on tegelikkuses nii madalad, et need ei tohiks ettevõtete edasist toimimist negatiivselt mõjutada. Erje Mettas nentis ka seda, et praeguse süsteemiga saab riik informatsiooni tankla kasvanud käibe ja võimaliku maksupettuse ohu kohta järgmise kuu 20. kuupäeval. Tulevikus, kui see seaduseelnõu jõustub, saadakse ülevaade ja informatsioon aga reaajas, sest siis on tegemist elektroonilise süsteemiga ja elektrooniliste saatelehtedega. Riina Šamatauskas ütles, et praegu on kuni kahte tanklat omavaid isikuid Eestis 49 ning neist 12-l on tagatise suurus 0 eurot, 17-l on tagatise suurus vahemikus 2000–5000 eurot ja 20-l on suurem tagatis. See on praegune olukord. Seega puudub miinimumtagatise nõue kokku 29 isikut. Kui tankla müüb kahe kuu jooksul vähem kui 274 000 liitrit, siis on tagatise nõue 5000 eurot. Ükski ettevõtte, mille tagatis jääb alla 5000 euro, ei müü praegu selle perioodi jooksul rohkem kui 274 000 liitrit kütust. Tanel Ruusmaa, Maksu- ja Tolliameti juriidilise osakonna peajurist, lisas, et tagatise nõuet on võimalik täita, makstes raha kas Maksu- ja Tolliameti deposiiti, saades pangalt garantii või seades vajaduse korral hüpoteegi. Kõik need meetodid on võimalikud, nendega kaasneb üldjuhul mingi väiksem kulu, kuid ükski ettevõtte pole sunnitud otseselt, kui ta seda ei soovi ja tal on olemas muud variandid, tasuma 5000 eurot Maksu- ja Tolliameti arvele. Toomas Kivimägi tõi välja, et kui siiani arvestati tagatist maksukohustuse alusel, siis edaspidi hakatakse tagatise suurust arvestama, lähtudes müüdud kütuse maksumusest, seda arvutatakse sellest tekkivalt maksukohustuselt, st osa kütusemüüjate tagatis suureneb ning nad peavad taotlema tagatise vähendamist. Erje Mettas Maksu- ja Tolliametist selgitas, et seaduses on sätestatud punktid, mille täitmise korral on võimalik tagatist vähendada. Siin vahepeal ka küsiti, kuidas see tagatise vähendamine käib. Erje Mettas komisjonis selgitas, et tegemist ei ole diskretsiooniotsusega, vaid ettevõtte esitab avalduse ja tingimuste täitmise korral kohalduvad vähendatud määrad automaatselt. 2018. aasta märtsist alates on võimalik esitada tagatise vähendamise taotlusi ning uutel alustel tagatise arvutamine jõustub 2018. aasta augustist. Jõustumise ajaks on kõik taotlused menetletud ning kõigi taotluse esitanud ettevõtete suhtes kohaldatakse vähendatud tagatist uue süsteemi jõustumise hetkest alates. See on hästi oluline: kui seadus jõustub ning sul on varasemalt olnud n-ö vähendatud risk ja madalam tagatise määr, siis uue seadusega ei hakka sa pihta nullpositsioonist, vaid jätkad sellel riskitasemel, mis sinu ettevõttel praegu on.

Toomas Kivimägi soovis, et Rahandusministeerium saadaks majanduskomisjonile ilma ettevõtete

nimedeta ülevaatliku tabeli, kus on näha ettevõtete praegune tagatisnõue ja tagatisnõue pärast seadusmuudatuse jõustumist. Samuti küsis ta, missugust tehnilist võimekust ja missuguseid oskusi on vaja, et kasutada elektrooniliste saatelehtede süsteemi, ja kui palju maksab üleminek sellele süsteemile. Riina Šamatauskas selgitas, et tanklapidaja peab uue süsteemi järgi esitama müügiaruande kord nädalas, praegu on nõue esitada see kord kuus. Praegu on võimalus esitada see paberil või laadida infosüsteemi. Selle tehnilise võimekuse olemasolu on tegevusloa väljastamise eelduseks.

Internetiühenduse loomine tanklas võib olla näiteks üks võimalikke kululiike. Erje Mettas täiendas seda vastust sellega, et otseseid kulusid väikeettevõtetele infosüsteemide kasutamisega ei kaasne, ladudel on võimalik näiteks loobuda neil praegu kasutusel olevast majandustarkvarast ja pidada laoarvestust hoopis riigi loodavas süsteemis, kuna riik loob ka universaalsüsteemi, millega võivad vajaduse korral, kui on soovi, ühineda kõik ettevõtted, kes sellel turul tegutsevad.

Jaanus Marrandi tundis huvi, kes on maksukahju tekitavate ettevõtete omanikud. Erje Mettas nentis, et kui vaadata juba tänaseks ilmnunud maksukahjusid, siis tavaliselt on nende ettevõtete omanikeks isikud, kes elavad väljaspool Euroopa Liitu ja pole Eestis kunagi käinud. Neid vastutusele võtta on praktikas võimatu. Käis läbi ka see mõte, mida täna minister siit kõnetoolist selle n-ö skeemitamise kohta ütles, et küsimus ei ole selles, kas äraostjaks on suurem või väiksem firma, vaid küsimus on selles, et ostetakse ära mingi väiksem tankla ja selle abil viiakse lühiajaliselt, kiirendatud korras maksupettused läbi. Eks püüa siis hiljem tuult seal kuskil põldudel!

Erki Savisaar tõi välja, et võrreldes maksupettuste mahuga on 5000-eurone tagatis suhteliselt väike. Erje Mettas selgitas, et teatud suurusega tagatise alusel saab müüa kindla arvu liitreid kuus. Kui tankla soovib müügimahtu suurendada, siis peab ta tagatist suurendama, kuna elektrooniline süsteem ei võimalda üle tagatud mahu müüa. Kui on näiteks väga järsk tagatise suurendamise soov, siis see kindlasti tõmbab ka järelevalve tähelepanu ja teatavatel tingimustel võib see suurendada ka riskifaktorit. Riina Šamatauskas lisas, et süsteem arvutab müüdnud kütuse keskmise hinna Eesti Vedelkütuse Agentuurilt saadud keskmise hinna põhjal, süsteem arvutab tehingu väärtuse ja kontrollib tagatise olemasolu. Kõik see toimub elektrooniliselt.

Siinkõneleja tahtis lõpetuseks teada, kas teistes riikides kasutatakse vedelkütuse puhul elektrooniliste saatelehtede süsteemi. Riina Šamatauskas nentis, et Ungaris on analoogne või sarnane süsteem, aga tunduvalt piiratum kasutusega, kui meie eelnõu oma rakendusega peaks ellu kutsuma.

Lõpuks me jõudsimme otsuste tegemiseni ja need otsused saan ma ka siia saali ette tuua. Kõigepealt, esimene otsus oli majanduskomisjonil see, et tehti ettepanek saata see eelnõu täiskogu päevakorda 12. detsembriks, mis oli eile, aga see kandus tänasesse päeva üle. Otsus oli konsensuslik. Teine otsus oli teha ettepanek esimene lugemine lõpetada, ka see otsus oli konsensuslik. Kolmas otsus oli teha ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 29. detsember ja ka see otsus oli konsensuslik. Aitäh teile!

14:52 Esimees Eiki Nestor

Küsimused komisjoni ettekandjale. Jaanus Marrandi, palun!

14:52 Jaanus Marrandi

Tänan! Komisjonis ei olnud meil veel seda täpset nimekirja, need andmed tulid hiljem. Tõesti, sellest nimekirjast selgub, et on ainult 29 isikut, keda see 5000-eurone tagatishaha puudutab. Küll oli meil komisjonis hästi emotsionaalne ja draamaatiline kiri uelt kütusemüüjate liidult. Tundus, et inimesed on mures. Nende murest võib aru saada. Mul on selline küsimus: kas sinu arvates oleks mõistlik neid pingeid, mida oli tunda ka siin esitatud küsimustest, natukene maha võtta ning teha nende inimestega üks kohtumine ja arutelu enne, kui see eelnõu uuesti siia saali jõuab?

14:53 Sven Sester

Aitäh selle küsimuse eest! Ma olen täna üle pika aja selles rollis, et ma pean rääkima ainult sellest, mida komisjonis räägiti. Tahaksin rääkida kõigest, aga korrektne on rääkida komisjoni arutelust. Ma mainin esiteks ära selle, et minu arvates on see eelnõu oma olemuses mõistlik eelnõu. Minu arvates on elektroonilistele saatelehtedele üleminek väga innovaatiline. Ma arvan, et Eestis on olemas teatud sektorid, kus pettuste osakaal on olnud suurem, teatavasti on need metallitööstus, kullaäri ja kütuseäri. See paraku on nii olnud. Sellele on riik tähelepanu pööranud ning mingites positsioonides kasutanud koguni pöördmaksustamise võimalusi pettuste vähendamiseks. Kütuse puhul, ma arvan, on

elektroonilistele saatelehtedele üleminek mõistlik. Mulle tundub, et täna siin saalis keskendus meie arutelu pigem tagatise küsimusele. Keegi ei seadnud kahtluse alla seda, kas kütus peaks punktist A punkti B liikudes olema elektrooniliselt jälgitav või mitte. Vähemalt mulle ei tundunud, et keegi selle vastu protestiks. Oleks ausalt öeldes ka imelik, kui selle vastu protestitaks.

Mis puudutab Jaanus Marrandi küsimust, kas komisjon selle protsessi jooksul kohtub kõikide osapooltega, siis kindlasti kohtub. Kindlasti kohtub, see on loomulik. Ma saan aru, et väikeste kütusemüüjate n-ö potentsiaalne katusorganisatsioon on kas juba loodud või loomisel, seda varem ei olnud. Küll aga ma tean, et Rahandusministeerium on seda eelnõu pikalt menetlenud. Mõnikord me oleme kritiseerinud ühte või teist ministeeriumi selle pärast, et eelnõu on liiga kiirustades tehtud, aga sellest eelnõust on tõesti räägitud juba väga pikka aega. Ma mäletan, et juba 2015. aastal, kui ma olin ise rahandusministriks saanud, hakati sellel teemal rääkima, et tuleks jõuda kütuse elektrooniliste saatelehtedeni. Selle perioodi jooksul suheldi Eesti Õliliiduga, kes sel ajal oli ainukene katuseorganisatsioon, kes nende ettevõtjate huve esindas. Aga ma arvan küll, et esimese ja teise lugemise vahepeal majanduskomisjonis ja töögrupis kindlasti osapooltega kohtutakse, kuulatakse need mured ära ja püütakse ka selgitada, kas nendel muredel on alust, et jõuda olukorda, kus maksupettusi oleks võimalikult vähe. See, ma arvan, on kõigi meie ühine huvi, et maksude maksmata jätmise tõttu ei tekiks konkurentsieelist. Kütuseäri on mahuäri ning kui liitri hind läheb ühe sendi võrra allapoole tänu sellele, et maksud on maksmata, siis see annab sulle meeletu konkurentsieelise. Tegemist on mahuäriaga. Teiselt poolt on loomulikult üldine huvi, et meie ettevõtlus toimiks, olenemata sellest, kas ettevõtte on suur või väike.

14:56 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

14:56 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetav rahandusminister! Vabandust, lugupeetav ettekandja! (S. Sester naerab.) Kas selle eelnõu algatas omal ajal Rahandusministeerium või pigem Maksu- ja Tolliamet?

14:56 Sven Sester

Aitäh! Kõik eelnõud algatab ikka alati ministeerium. Ma saan aru, teie küsimus tulenes rahandusministri nendingust, et Maksu- ja Tolliametist on tulnud sisend. Ma arvan, et selles tema vastuses oli täistera tõtt. Loomulikult tulevad sisendid eri ametitest, selle näite puhul Maksu- ja Tolliametist, aga eelnõu füüsiline algataja on alati ministeerium. Kui rahandusminister tuleb siia eelnõu kaitsma, siis see ei ole enam Rahandusministeeriumi eelnõu, vaid see on Vabariigi Valitsuse eelnõu, mille rahandusminister on toonud Vabariigi Valitsusse ja mille koostamise protsessist on osa võtnud mitmed osapooled, kaasa arvatud Maksu- ja Tolliamet.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Mihhail Stalnuhhin, palun!

14:57 Mihhail Stalnuhhin

Oih!

14:57 Sven Sester

Mihhail Stalnuhhin lehvitas mulle.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Võib-olla oli see ka vajalik. Rohkem komisjoni ettekandjale küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Eelnõu 536 esimene lugemine on lõpetatud. Määrان muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 29. detsembri kell 16.

3. 14:57 Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (559 SE) esimene lugemine

14:57 Esimees Eiki Nestor

Meie järgmine päevakorrapunkt on Eesti Keskerakonna fraktsiooni, Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsiooni ning Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 559 esimene lugemine. Algatajate ettekandja Priit Sibul, palun!

14:58 Priit Sibul

Austatud Riigikogu esimees! Head kolleegid! Mul on hea meel tutvustada esimehe ettelõetud nimetusega eelnõu. Meenutan ajalukku vaadates lihtsalt seda, et me oleme siin saalis alates 2003. aastast muutnud aktsiisiseadust rohkem kui kümnel korral. Üldistades võib öelda, et aktsiisipoliitika on ennast tõestanud ja liikunud õiges suunas. Loomulikult ei saa alkoholitarbimise vähenemist kirjutada ainult aktsiisipoliitika arvele, see ei ole toimunud ainult tänu aktsiisipoliitikale, vaid inimeste arusaamad ja väärtushinnangud on muutunud.

Aktsiisipoliitika peab lähtuma mitmest asjaolust. Ühelt poolt on see võimalus mõjutada inimeste käitumist, aga seda tehes peab arvestama ka naabrite poliitikaga. Oleme soovinud inimeste ja kaupade vaba liikumist ning just seetõttu tuleb aktsiisipoliitikas arvestada ka naabrite tegevusi. Meile on teada, et samuti nagu meil on järgmisteks aastateks planeeritud alkoholiaktsiisi tõus nii Soomes kui ka Lätis. Tõsi, vahed jäävad endiselt alles: Soomes on aktsiisid kõrgemad ja Lätis oluliselt madalamad kui meil. Arvestada tuleb Eesti piiridel toimuvat, seda, et põhjapiiril väheneb kaubandustegevus ja ka turistide arv oluliselt väheneb ning sellel on mõju teistele valdkondadele. Lõunapiiril on kaubandustegevus kasvanud ja minu sünnilinn Valga on saanud hoopis uue hingamise, aga ma ei ole väga veendunud, et see on see entusiasm ja aktiivsus, mida tegelikult seal näha tahaks.

Neid asjaolusid silmas pidades on Eesti Keskerakond, Isamaa ja Res Publica Liit ning Eesti Sotsiaaldemokraatlik Erakond teinud ettepaneku muuta alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust. Meie eesmärk on vähendada poole võrra 2018. aastaks planeeritud aktsiisitõusu õllei ja muul alkoholil ning kuni kuus mahuprotsenti etanooli sisaldaval veinil ja muul kääritatud joogil. Aitäh!

15:00 Aseesimees Hanno Pevkur

Hea ettekandja, teile on küsimusi. Esimesena küsib Aivar Sõerd. Palun!

15:00 Aivar Sõerd

Austatud aseesimees! Austatud algatajate esindaja! Palun seleta mulle, kuidas on see võimalik, et aktsiisimäärade erinevus Lätiga jääb ka peale 1. veebruari peaaegu kahekordseks.

Rahandusministeerium ise kirjutab meile, et ka hindades jääb nii lahja alkoholi kui ka kange alkoholi puhul vahe kahekordseks. Me teame, seda näitab teiste riikide praktika ja ka teooria, et kui aktsiisimäär erinevus on rohkem kui 4 eurot, siis tekib piirikaubandus. Lahja alkoholi puhul on pärast 1. veebruari vahe Lätiga 10 eurot, kange alkoholi puhul on see vahe umbes 8 eurot. Kuidas on sellises olukorras võimalik piirikaubanduse vähenemine?

15:01 Priit Sibul

Meie eesmärk on see, et piirikaubandus ei kasvaks. Aktsiisimäärad on olnud ka põhjapiiril erinevad. Miks neid aktsiisitõuse vähendatakse? Peamine põhjus on just see, et tõenäoliselt me oleme varasemalt alahinnanud piirikaubanduse aktiivsust lõunapiiril. Selleks, et see ei kasvaks, vähendatakse neid aktsiisitõuse poole võrra.

15:02 Aseesimees Hanno Pevkur

Krista Aru, palun!

15:02 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud algatajate ettekandja! Minu küsimus on jätk härra Sõerdi küsimusele. Kas te ei kaalunud, et anda üldse tagasikäik juba toimunud aktsiisitõusule, mis on piirikaubanduse viinud ikkagi väga ähvardavasse olukorda? Teiselt poolt on mul puhtalt keeleline küsimus. Teie seletuskirja leheküljel 1 on üks väga huvitav väljend: põhjapiiri kahanemise ja lõunapiiri kasvu surve. Mida see selliselt esitatuna siiski tähendab?

15:02 Priit Sibul

Aitäh, hea küsija! Loomulikult, te olete tõenäoliselt tähele pannud, et ka avalikkuses on olnud erinevaid arusaamu, millised on need mõistlikud aktsiisimäärad. See on lihtsalt see kompromiss, milleni need kolm erakonda jõudsid. Sellepärast on see määr selline, aga kindlasti arutati tõusu ärajätmist. Siin parlamendis on fraktsioone, kes arvavad, et aktsiisi tuleks üldse madalamale tõmmata, võib-olla madalamale kui Lätis jne. Arvamused ja arusaamad on erinevad.

Teie olete selgelt parem keeleinimene kui meie, kes me selle seletuskirja kirjutasime. Aga siin on silmas peetud seda, et põhjapiiril see n-ö aktiivsus ja Soome turistide osakaal väheneb, eks, ning Eesti inimesed ja ka soomlased on järjest rohkem aktiivsed lõunapiiril.

15:03 Aseesimees Hanno Pevkur

Andres Herkel, palun!

15:03 Andres Herkel

Aitäh, austatud juhataja! Austatud ettekandja! Ma tunnetan, et te ei hellita lootustki, et piirikaubandust õnnestuks selle aktsiisimuudatusega tagasi pöörata, pigem võib-olla õnnestub natukene vähendada kahjude ulatust. Ma seletuskirjast loen, et Lätist Eestisse toodava alkoholi kogus moodustab 2017. aastal 11% Eestis legaalselt müüdava alkoholi kogusest. Kas see võiks olla see kogus, mille vähendamist me taotleme? Kui suureks võiks see kujuneda 2018. aastal ja kui pikas perspektiivis me üldse niisuguse igas mõttes üle piiride läinud piirikaubanduse suudame tagasi pöörata?

15:04 Priit Sibul

Aitäh! See on hästi keeruline küsimus ja mõningal määral on see seotud ka usuga. Me teame, et kui inimesed on hakanud mingis suunas liikuma, siis alati ja lõplikult ei sõltu see juba enam hinnast. Ka mööda Tallinna käies võib näha inimesi, kes käivad mitmes kaupluses otsimas odavamat võid, unustades ära ajakulu ja transpordile või millelegi muule, näiteks kingataldadele raisatud ressursi. Seda ei arvestata kuluks. Kui inimesed on harjunud midagi tegema, siis nad jäävadki seda tegema. Aga ma arvan, et me peaksime tegema kõik endast oleneva, et need kogused ei kasvaks. Soomlased peavad normaalseks, et 10% seal tarbitavast alkoholist soetatakse Eestist. Ma arvan, et me peaksime pikemas perspektiivis seadma eesmärgiks, et see protsent lõunapiiril ei oleks suurem. Praegu see tõenäoliselt on, jah.

15:05 Aseesimees Hanno Pevkur

Toomas Kivimägi, palun!

15:05 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja! Väga lugupeetud ettekandja! Aktsiisipoliitika ehk lõppkokkuvõttes hind on tegelikult üks meede, millega saab mõjutada inimeste tarbimisharjumusi. Vaieldamatult on alkoholi puhul hind üks argumente, mille abil saab tarbimist vähendada. Aga seda kõike eeldusel, et me ei ole läinud sellega üle piiri. Ma arvan, et kui täna küsida seda neljasilmavestluses 101 Riigikogu liikme käest, siis ma arvan, et kõik tunnistavad, et me oleme läinud sellega üle piiri. Sellega ei kaasne mitte üksnes alkoholi ostmise suurtes kogustes, vaid tõepoolest ka mitmete muude kaupade ostmise, mis kindlasti mõjutab väikesi maapoode. Miks te ikkagi ei loobu aktsiisitõusust üldse? Ma saan aru, et see on fiskaalmeede ja see on keeruline, aga majanduslik kahju Eestile võib pikas perspektiivis olla piirikaubanduse tõttu oluliselt suurem kui see võimalik maksutulu, mida te loodate saada, vähendades seda maksutõusu ainult poole võrra.

15:06 Priit Sibul

Aitäh! Nagu ma ütlesin, erinevaid arvamusi arutelude käigus loomulikult oli, aga see oli see koht, kus kolm fraktsiooni suutsid kokku leppida.

15:06 Aseesimees Hanno Pevkur

Aivar Sõerd, palun!

15:06 Aivar Sõerd

Austatud juhataja! Austatud ettekandja! Täna te soovite koalitsiooniga läbi suruda ka järgmise aasta riigieelarve ja seal on üsna optimistlik alkoholiaktsiisi laekumise prognoos. See on see raha, mida eelarvega laiali jagatakse. Täna tulid ka viimased maksulaekumise andmed. Sellel aastal on alkoholiaktsiisi laekunud 6,9% vähem kui aasta varem. Selle eelnõuga te vähendate järgmise aasta alkoholiaktsiisi laekumise prognoosi 10 miljoni euro võrra ehk 341 miljonilt 330 miljonile. Lihtsalt stenogrammi jaoks küsin, et me saaksime poole aasta pärast vaadata, mida siin saalis täna räägiti. Kas te jääte selle juurde, et järgmisel aastal laekub alkoholiaktsiisi 330 miljonit eurot, nii nagu selle eelnõu alusel eelarvesse jääb?

15:08 Priit Sibul

Aitäh! Ma olen rääkinud arusaamast või tunnetusest, mille alusel on need rehkendused tehtud. Siin on võetud aluseks analüütikute seisukohad. Teie endise rahandusministrina teate, et poliitikud ei tee analüüsi. Need arvud on paika pandud suviste prognooside alusel. Rahandusministeeriumi ametnikud väidavad, et ei ole põhjust neid prognoose muuta. Tõesti, arusaam koalitsioonis on olnud see, vaadates ka seda, kuidas prognoose on alla toodud ja nendega toimetatud, et mõistlik oleks seda tõusu järgmise aasta veebruarist poole võrra vähendada.

15:08 Aseesimees Hanno Pevkur

Andres Herkel, palun!

15:08 Andres Herkel

Aitäh! Austatud ettekandja! Ma tervitan seda, et te seda muudatust tehes tulite meie ette eraldi eelnõuga, mitte ei pookinud seda rahanduskomisjoni menetluses oleva suvalise eelnõu külge. Aga see 330 miljonit tundub ka minule äärmiselt ebarealistlik. Miks te sellele aktsiisisegadusele reageerimisel ei läinud seda teed, mis oleks kindlasti õige, et riigieelarve kulude poolt kokku hoida?

15:09 Priit Sibul

Te teate, kuidas eelarvet kokku pannakse. Selles suhtes me jõudsimme kokkuleppele suhteliselt hilja. Ma ei imesta, kui tulevikus me nende teemadega veel edasi tegeleme.

15:09 Aseesimees Hanno Pevkur

Aitäh, ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Juhtivkomisjoni ettekande teeb rahanduskomisjoni esimees Mihhail Stalnuhhin. Palun!

15:09 Mihhail Stalnuhhin

Härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Seda seaduseelnõu arutas rahanduskomisjon oma istungil 7. detsembril. Sisulist arutelu ei olnud. Miks see nii juhtus, seda selgitan veidi hiljem. Tehti neli menetluslikku otsust: saata eelnõu saali 12. detsembriks ehk eelseks, teispäevaks, esimene lugemine lõpetada, määrata komisjoni ettekandjaks komisjoni esimees ja muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 28. detsember kell 17.15.

Nüüd väike eellugu. 1. detsembril saatis Rahandusministeerium rahanduskomisjonile kahe muudatusettepaneku kavandi ehk ettepaneku, mida me arutasime koos rahandusministriga 4. detsembril. Minister vastas küsimustele umbes 40 minutit. Nendest küsimustest üheksa olid just nimelt aktsiisi kohta. Kui saalis tekib huvi selle teema vastu, siis ma kindlasti tutvustan, millest 4. detsembril juttu oli. Tõllal oli kavandatud, et need muudatusettepanekud lähevad eelnõu 499 juurde, kuid järgmisel päeval, 5. detsembril, ei leidnud need muudatusettepanekud – üks vähendas aktsiisitõusu poole võrra ja teine lõi sellele vastavad garantiid riigieelarves – toetust ning seetõttu andsid järgmisel päeval, 6. detsembril, kolm Riigikogu fraktsiooni menetlusse eraldi seaduseelnõu sellel teemal. Nii et selline eellugu on sellel asjal. Seda teemat me arutasime põhjalikult 4. detsembril ja seepärast eelmisel neljapäeval komisjonis sisulist arutelu ei toimunud. Aitäh!

15:12 Aseesimees Hanno Pevkur

Hea ettekandja! Kolleegidel komisjoni töö kohta etteheiteid ei ole, kõik tundub olevat selge. Teile küsimusi

15:12 Mihhail Stalnuhhin

Vabandust! Unustasin öelda ühe asja, mis toimus väljaspool komisjoni. See oli palve ministeeriumile saata faktilised andmed meie naabrite kohta, selle kohta, kuidas on kavandatud aktsiisitõusud Soomes ja Lätis. Need andmed on tulnud, need on kättesaadavad, nii et soovijad võivad neid vaadata. Aitäh!

15:12 Aseesimees Hanno Pevkur

On soovitus saata need Riigikogu liikmetele meili peale. Nii, kuna küsimusi ei olnud, siis saame minna läbirääkimiste juurde. Eesti Vabaerakonna fraktsiooni nimel Andres Ammas, palun!

15:12 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetavad Riigikogu liikmed! Hea kolleeg Andres Herkel kiitis eelnõu algatajaid selle eest, et nad ei tulnud välja mingi kobaraga, vaid esitasid eraldi eelnõu. Sellega Vabaerakonna tunnustus eelnõule ka lõpeb. Eelnõu tervikuna on oma sisult puudulik ja kõlbmatu. Kui lugupeetud koalitsiooni liikmed loodavad, et opositsioon on teie mõtete vastu niisama heatahtlik, nagu oli õpetaja Laur Paunvere kihelkonnakoolis – kui sa tervet rehkendust teha ei jõua, tee pool –, siis, sõbrad, te eksite. See poolik lahendus ei rahulda meid mingil viisil. Siin saalis on juba peaaegu tüdimuseni korratud, et aktsiisitõusudega on mindud üle igasuguse piiri, üle võlli. Ainus mõistlik lahendus on need aktsiisitõusud ära jätta nii tuleva aasta veebruaris kui ka 1. jaanuaril 2019 ja 1. jaanuaril 2020. Õnneks saab selle eelnõu kohta teha selleletemalisi muudatusettepanekuid ja seda võimalust Vabaerakonna fraktsioon päris kindlasti kasutab.

Omalt poolt julgen öelda, et see eelnõu on teatavas mõttes selline PR-trikitamine. Koalitsiooni väike osapool IRL sai nagu väikese töövõidu, sest koalitsiooni ülejäänud osapooled ikka temaga arvestavad ja peavad temast lugu. Rahandusminister Tõniste, kes on olnud suhteliselt varjus, sai esineda avalikkuse ees n-ö mõistliku mehena, kes tajub, et aktsiisidega on üle piiri mindud. Peaminister sai esineda kompromissialti poliitikuna, kes saavutab koalitsioonis kokkuleppe. No aga suurt sisu sellel kõigel ju – vabandust! – selles mõttes ei ole, et see lahendus ei päästa. Täna on siin vargsi mõista antud – kui ma tänast ettekandjat õigesti mõistsin, siis ta läbi lilled andis seda juba mõista –, et meid on järgmisel aastal ootamas negatiivne lisaeelarve. Ma arvan, et selle peale võib praegu juba kergemat sorti mürki võtta, et see tuleb ja laekumised loodetul kujul ei saa teoks.

Seda, et me oleme läinud selle kõigega üle võlli, näitab kujukalt üks minu arvates väga valus detail. Head kolleegid, küllap olete teiegi või on paljud teie seast lugenud sotsiaalmeediast üleskutset, et sajad või isegi juba tuhanded Eesti inimesed võtavad tuleva aasta 24. veebruaril autodega üksteise järel ritta ja sõidavad Lätti alkoholi ostma. Hirmus lugu – vabandust! –, selles mõttes, et see on ääretult piinlik lugu. Ma väga loodan, et see ei saa teoks või vähemalt ei saa teoks sellisel mastaapsel määral, sest Eesti Vabariigi sünnipäeva ja valitsuse lühinägeliku aktsiisipoliitika seostamine oleks ikka erakordselt piinlik. Aga see on näide selle kohta, kuhu ollakse jõutud, milleni on rahvas viidud või milleni on viidud osa rahvast. See ei ole enam lihtsalt kellegi praalimine või kellegi kapriis, see on väga tõsine hoiatus, millest tuleks teha oma järeldused.

Argumente, miks valitsus nii käitub ja kuidas ta võiks käituda, on siin saalis kõlanud, aga ma hea meelega kasutan võimalust siit kõnelda ja tutvustan teile ühte huvitavat artiklit, mille ajakirjanik Aivar Õepa avaldas mõned päevad tagasi ajalehes Lääne Elu.

Kas tohib paluda lisaaega?

15:17 Aseesimees Hanno Pevkur

Palun! Kolm minutit lisaaega.

15:17 Andres Ammas

Nimelt oli tal üks kujund, mida aktsiisitõusudega seoses ei ole varem siin saalis minu meelest tarvitatud. Ta ütles, et alkoholiaktsiisi iga-aastane tõus on nagu kiirlaen, mille abil saab riigikassat turgutada. Nii nagu kiirlaenuga ikka, võetakse jälle uus laen peale, et eelmist kustutada, ja uus võetakse ikka ja jälle kõrgema protsendiga. Selles kujundis on oma valus loogika. Sest kuidas see praegu on käinud? Kuidas

see eelmisel aastal käis? Kümme kuud oli alkoholiaktsiisi laekumine graafikust maas. Aasta lõpul ostsid kaupmehed laod pilgeni täis ja loodetud summa tuli kokku. Hirmutati ju, et aktsiisitõus tuleb. Aga tegelikult võeti n-ö järgmise aasta laekumiste arvel juba ette laenu. Järgmisel aastal, st nüüd, tänavu, kõik kordub, sest inimesed ostavad jälle alkoholi kokku. Kui me kohtusime rahanduskomisjonis Maksu- ja Tolliameti esindajatega, siis nemad ei olnud laekumiste pärast väga murelikud. Miks? Nad ütlesid avameelselt, et kui 1. veebruaril tuleb alkoholiaktsiisi tõus, siis jaanuaris ostetakse ju jälle tohutult kokku, ja kui tõus tuleb 1. jaanuaril 2019, siis ostetakse tohutult kokku detsembris 2018. Niimoodi see lumepall üha ja üha kasvab: kogu aeg ostetakse ette kokku ja järgmisel aastal jääb see raha laekumata. See summa tuleb kuidagi täis saada ning tõstame aga veel aktsiisi, lootuses, et raha tuleb juurde. Sõbrad, kuhu me niimoodi välja jõuame? See ei ole tark poliitika. Ütlen veel kord: praegu vajab Eesti rahvas valitsuse väga jõulist sõnumit, väga jõulist oma vea tunnistamist. Aktsiisitõusu poole peale langetamisest ei piisa. See jõuline sõnum saab olla ainult üks: jääb ära nii see kui jäävad ära ka kaks järgmist plaanitud aktsiisitõusu. Siis on meil lootust, et lõpeb valitsuse ja rahva vastastikune usaldamatus ning lõpuks saab otsa ka see Eesti rahvast tabanud Läti sõitmise hullus, see peaaegu nagu rahvaspordiala, käia Lätist napsi toomas. Aitäh!

15:20 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Mihhail Stalnuhhin, palun!

15:20 Mihhail Stalnuhhin

Härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Mina siiralt ei saa aru, miks me peame olema odava alkoholi riik, miks me ei võiks olla näiteks odavate toiduainete riik. Miks meil on need asjad, mis on igas peres vajalikud – leib, piim, või, liha –, kallimad kui suurtes riikides, kus keskmine palk on kaks või kaks ja pool korda kõrgem kui meil? Miks kogu huvi keskendub kogu aeg alkoholile? Kes on selle taga? Kes on huvitatud sellest, et alkohol oleks odav ja seda saaks vabalt võtta ning suvaline suvalise sissetulekuga inimene saaks ennast lõpmatuseni mürgitada? Miks me räägime sellest? Kedagi ei huvita need poed, mis kauplevad Eestis valmisriietega. Miks keegi ei ütle, et me peaksime muutuma näiteks odavate riiete riigiks ja vaatama seda probleemi? Neid poode, mis müüvad jalatseid ja riideid, on ka ju sadu. Aga meil on üks ja sama teema kogu aeg. Kuid see mõte tekkis mul lugupeetud Andrese kõne ajal ja see on puhtalt emotsioon.

Mina tahan seoses selle seadusega rääkida hoopis muust asjast. Minu isiklik rahanduskomisjonis olemise kogemus on muidugi tagasihoidlik. Aga esimest korda olen ma nüüd sellel ja isegi eelmisel aastal olnud tunnistajaks sellele, kuidas me kogu aeg kooskõlastame, räägime kaasatud organisatsioonidega ja otsime mingit kompromissvarianti. Ma tuletan seoses aktsiisidega, millest meil praegu juttu on, meelde seda, et kui me alustasime seda aastat, siis oli juttu pakenditest, magustatud jookidest jne. See, mis on järele jäänud, on üks väga väike osa. Me oleme tõsiselt debatte pidanud, me oleme kohtunud paljude ühenduste ja organisatsioonidega. Need kompromissid, mis lõppude lõpuks on saavutatud, on väärt, et neid toetada. Alkoholitarbimise terviseaspekt on ja oli väga tähtis ning jääb väga tähtsaks. Nii et ärge kaitske odavat alkoholi, otsige mingeid teisi teid. Seda enam, et mul on võimalus meelde tuletada, kui pikaks läks eile debatt alkoholi teemal. Eile te näitasite üles oma huvi, et alkoholismi oleks vähem, täna te näitate üles mingit muud huvi. Aitäh!

15:23 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Reformierakonna fraktsiooni nimel Jürgen Ligi, palun!

15:23 Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud kolleegid! Mina ei saanud päris hästi aru, mida see Mihhail Terasmees siin rääkis. Ta uskus nagu tõeline nõukogude riigimees, et tema juhib majandust, tema juhib hindu ja tema otsustab, milline kaup peab olema mis hinnaga. Reaalsus on ju teine. Reaalsus ei ole mitte see, et keegi esindab selle kriitikaga mingi grupi huve, vaid see, et valitsus on teinud väga suure vea. Valitsus on keeranud alkoholiaktsiisidega vindi üle ja see on käivitanud tohutu piirikaubanduse. Ma lähiajal esitan kirjalikult need andmed, mis on minu käsutusse jõudnud, mida ma olen hankinud ja otsinud, aga mida ma tegelikult valitsuselt ei ole saanud. Samas ei ole ma olnud see, kes ütleb, et valitsuse prognoos on vale. Kokkuvõttes võib maksutulused tulla enam-vähem nii, nagu prognoos ette näeb, kuigi ma usun, et see murrangu hetk on aktsiisi koha pealt saabunud. Mina olen kogu aeg väitnud, et tarbimises on

murrang juba käes. Ühelt poolt on tarbimine pidevas langustrendis ka ilma hüsteeriliste aktsiisitõusude ja piiranguteta, aga me oleme avanud odava alkoholi kraani sellega, et me oleme hüsteeriliselt käitunud. Seetõttu võib tarbimise langus olla lõppenud, võib juhtuda, et senine mõõdukas alkoholipoliitika koos hoiakute muutumise ja muutmisega, mis kujundas selle trendi, et 2007. aastal tarbiti 12,6 liitrit *per capita* ja eelmisel aastal 8,3 liitrit, hakkab nüüd teises suunas liikuma. Tarbima hakatakse lihtsalt odavamalt kraami, mis haavab kõige rohkem just kõige haavatavamaid, neid, kes on hinnatundlikud, neid, kes ... (Heliseb telefon.)

15:25 Aseesimees Hanno Pevkur

Jürgen Ligi, kas te saate hetke oodata? Meil on siin üks kõrvaline heli.

15:25 Jürgen Ligi

Pange lillevaasi, siis ta jääb vait.

Põhimõtteliselt oleme saavutanud selle, et kõige haavatavamad, kelle jaoks me aktsiisi ju tõstame, need, kes on hinnatundlikud, need, kes on alkoholitundlikud, just nemad käivad kaubareisidel. Ma ei räägigi nii palju eelarvest, aga nende inimeste kätte jõuab odav alkohol, nemad seda kokku ostavad. Ei aita, kui mingisugune plaanikomitee esimees käib siin puldis ja küsib, miks me siin odavat alkoholi tahame. See ei ole meie taht, teised inimesed tahavad ja teised inimesed ostavad seda. Olge nüüd normaalsed, meie aktsiisimäärad on võrreldes ostujõuga juba niigi Euroopa kõige kõrgemad. See on see põhjus, miks migratsioon on hakanud sedapidi pendeldama.

Ma tahan eraldi öelda, et valitsus ei tegele siin aktsiisi alandamisega, valitsuskoalitsioon tegeleb veel kord aktsiisi tõstmisega ja see on erakordselt rumal. Tegelikult teeb küll küllale liiga küll, seda on juba enne öeldud. Me peaksime kaaluma aktsiisi alandamist. Aitäh!

15:27 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni nimel Henn Põlluaas, palun! Härra Põlluaas! Härra Sester, kas te lubate ta läbi?

15:27 Henn Põlluaas

Lugupeetud eesistuja! Head kolleegid! Kuulates seda juttu alkoholiaktsiisi väiksemast tõstmisest, meenub mulle tahes-tahtmata kunagine Eesti Energia reklaamitrikk, kui tarbijaid ähvardati 50%-lise hinnatõusuga. See ajas inimestel loomulikult ihugarvad püsti ja tekitas tohutut protesti. Siis tuldi ühel hetkel välja rõõmusõnumiga: teate, me vähendame hinnatõusu! 50% asemel tõsteti kas 25% või 30% ja kõik hõiskasid rõõmust, et hurraa, hinnatõusu vähendati. Täna me näeme täpselt samasugust silmamoondustrikki, mis on tegelikult puhas rahva lollitamine.

Kuna ma siin hakkasin juba üht-teist meenutama, siis ma meenutan veel 2016. aastat, kui Kadri Simson tegi ajalehes Pealinn Keskerakonna nimel avalduse, milles ta mõistis hukka aktsiisitõusu. Konkreetselt kütuseaktsiisist rääkides ta ütles, et me ei ole kütuseturul üksinda, meil on ka naaber, kusjuures Lätiga võrreldes on Eesti diislikütuse aktsiis lausa veerandi võrra suurem, mis toob kaasa selle, et paljud transpordiettevõtted tangivad Lätis. Siis oli neid 49%, nüüd on neid oluliselt rohkem. Me jääme peale aktsiisi ilma ka tulumaksust ja käibemaksust. Täpselt needsamad asjad pädevad ju ka alkoholi ja kõige muu kohta, ainult elektrit ei saa kuidagi kotiga Lätist kohale tassida. Vaadates elektri hinda näiteks Soomes või Rootsis, peame jälle tõdema, et tarbija maksab seal vähem kui meie siin. Ja teie tahate hinda veel tõsta!

Selle aasta kaheksa kuu jooksul jäi meil aktsiisist saamata 2,3 miljonit ja ennustatakse, et see summa võib tõusta 70, 80 või 100 miljoni euron. See raha jääb meil saamata seetõttu, et teie, koalitsioon, kõik kolm, kes te siin olete, oma ahnuses ja rumaluses ei näe mitte mingisugust muud võimalust raha riigikassasse tuua kui kõige vulgaarsemal ja kõige tobedamal viisil makse tõstes, kuigi me teame ju, mida see kaasa toob. Meie raha läheb Lätti. Kui te nüüd veel aktsiisi tõstate, siis seda enam läheb raha Lätti. Ega asjata ei liigu rahva suus juba sellised anekdootid: "Mis on Läti Nokia?" – "Ossinovski." Jne. Üle-eelmine kõneleja rääkis, et räägitakse hoopistükkis kõrvalistest asjadest ja miks ei räägita sellest, et Eestis on toiduainete hinnad kallimad kui paljudes teistes Euroopa riikides. Vastus on väga lihtne: seal ei olda nii rumalad, seal ei olda nii ahned, seal on toiduainete maksud oluliselt väiksemad kui Eestis. Riigi majanduse ja ettevõtluse arendamiseks ning riigikassa täitmiseks tuleb kasutada neid halle ajurakke, mida on alati propageerinud Hercule Poirot. Kasutage halle ajurakke! Selleks et saada tagasi

kas või senine maksulaekumine, tuleb aktsiisid viia sellele tasemele, kus nad olid enne viimast tõstmist. See on väga lihtne. Siis lõpeb ära see ...

Palun lisaaega!

15:32 Aseesimees Hanno Pevkur

Palun! Kolm minutit lisaaega.

15:32 Henn Põlluaas

... viinaralli Lätisse, raha hakkab voolama riigikassasse ega osteta endale enam koju varuks viina- ja õllelaare. Muidu on nii, et kui külalised ära on läinud, siis sa vaatad, et oi, mul on veel nii palju alles, võtaks õige veel paar napsi. Kõik see jama lõpeb ära ja meil hakkavad taas käima turistid Soomest, kes toovad raha meie riigikassasse. See on niivõrd lihtne ja elementaarne. Mul on sügavalt häbi oma kolleegide pärast, kes kõige selle ees oma silmad sulgevad. Te räägite rahva tervise edendamisest umbluujuttu, samal ajal kui te tegelikult seda ei edenda. Tegelikult olete te rotid viljasalves, te närite sinna augud ja lasete viljal välja nõriseda. Teil peaks piinlik ja häbi olema. Aitäh!

15:33 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem fraktsioonidel sõnasoove ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku eelnõu 559 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrان eelnõu 559 muudatusettepanekute esitamise tähtjaks 29. detsembri kell 17.15. Head kolleegid, me oleme läbi töötanud need teisipäevase päevakorra punktid, mis eile menetlemata jäid.

4. 15:34 Perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (511 SE) kolmas lugemine

15:34 Aseesimees Hanno Pevkur

Oleme jõudnud tänase päevakorra punktide menetlemiseni. Neljas päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 511 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised, soovi korral saavad sõna võtta fraktsioonide esindajad. Sõnavõtusoove ei ole. Juhtivkomisjoni ettepanek on panna eelnõu 511 lõpphääletusele. Alustame hääletuse ettevalmistamist.

Head Riigikogu liikmed, juhin tähelepanu, et me oleme päevakorrapunkti nr 4 juures, s.o Vabariigi Valitsuse algatatud perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 511 kolmas lugemine. Meil on vaja viia läbi hääletus. Palun võtta seisukoht ja hääletada! Hääletustulemused

Poolt hääletas 81 Riigikogu liiget, vastu oli 4, erapooletuks ei jäänud keegi. Perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu on seadusena vastu võetud.

5. 15:37 Kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (280 SE) kolmas lugemine

15:38 Aseesimees Hanno Pevkur

Viies päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 280 kolmas lugemine. Sõna on fraktsioonide esindajatel. Sõnasoove ei ole, millest tulenevalt on meil vaja viia läbi lõpphääletus. Hea Riigikogu, kas me võime minna lõpphääletuse juurde? Saalist kostis "Jaa!", seega võime minna lõpphääletuse juurde. Austatud Riigikogu liikmed, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 280. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt oli 81 Riigikogu liiget, vastu 4 ja erapooletuks jäi 1. Kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu on seadusena vastu võetud.

6. 15:39 Tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu (357 SE) kolmas lugemine

15:39 Aseesimees Hanno Pevkur

Kuues päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu 357 kolmas lugemine. Kas fraktsioonide esindajad soovivad kõnesid pidada? Andres Ammas Eesti Vabaerakonna fraktsiooni nimel! (Juhataja helistab kella.) Head kolleegid, Andres Ammas on kõnetoolis, tal on teile midagi olulist öelda.

15:39 Andres Ammas

Lugupeetav eesistuja! Lugupeetavad Riigikogu liikmed! Lähtudes eile siinsamas saalis toimunud alkoholiteemalisest debatist, lubage mul alustada isiklikust. Ma palun südamest vabandust kõigilt siin saalis viibivatelt professionaalidelt, et ma julgen täieliku võhikuna sõna võtta. Nimelt ei ole ma elus suitsetanud ei ühtki tavalist ega ühtki e-sigaretti ning kui jumal annab, siis ei kavatse suitsetada ka. Aga ma olen siin selleks, et öelda, miks Vabaerakonna fraktsioon ei saa sellele eelnõule poolthääli anda. Põhiline põhjus on see asjaolu, millega me viimase aasta jooksul oleme ikka ja jälle kokku puutunud: koalitsiooni soov asju üle reguleerida, käskude ja korraldustega inimeste elu muuta. Meie meelest minnakse sellega vägagi liiale ja sellist lähenemist me toetada ei saa. Ohte, mis kaasnevad selle eelnõuga, on. Siin on väiksel kujul piirikaubanduse oht ning ka salakaubanduse oht. Isiklikult mulle ja paljudele minu kolleegidele ei tundu kuidagi õiglane ka e-sigarettide võrdsustamine tavasigarettidega ja e-sigarettide kasutajate kohtlemine samamoodi, nagu koheldakse tavaliste sigarettide suitsetajaid. Me arvame, et see ei ole õiglane ega põhjendatud. Nii et Vabaerakonna fraktsioon seda eelnõu ei toeta. Aitäh!

15:41 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Reformierakonna fraktsiooni nimel Jürgen Ligi. Palun!

15:41 Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud kolleegid! Mina olen siin selleks, et tunnistada, et ma olen suitsetanud ühe sigareti. Vabandust, see oli sigar! Aga fraktsioonile olen ma sellegipoolest soovitanud mitte selle eelnõu poolt hääletada, ja kelle kirg on suurem, see võiks hääletada vastu. Põhjused on hämmastavalt sarnased kolleeg Andrese sõnadega. Kõige kirglikumad meist on huvitatud e-sigareti teemast. Kõik ei ole kirglikud, aga see suur pilt on kole. See pole küll suure pildi kõige koledam teema, aga see suur pilt on siiski piisavalt kole, et siit kõik uttu saata või näidata oma suhtumist kõigesse, mida see valitsus toodab: need on käsud, keelud, silmakirjalik vagatsemine ja sekkumine kodanike isiklikesse valikutesse. Tubakas ei ole kindlasti asi, mida ma kaitseksin, kuigi see kauba peitmine on ikkagi üksjagu silmakirjalik. Kuid mina ise jätan hääletamata ja usutavasti on selliseid inimesi meie fraktsioonis üsna mitu. Selle põhjus on ikkagi see, et see poliitika on liiga süstemaatiline ja liiga eemaletõukav. Aitäh!

15:43 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem fraktsioonidel sõnasoove ei ole. Alustame lõpphääletusega. Kas me võime minna hääletuse juurde? Vastuväiteid ei kuule.

Head kolleegid, palun võtta seisukoht ja hääletada Vabariigi Valitsuse algatatud tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu!

Hääletustulemused

Helir-Valdor Seeder, palun!

15:44 Helir-Valdor Seeder

Austatud juhataja! Ma ei jõudnud hääletama, vaatamata sellele, et ma tulin päris jooksuga siia alla. Ma võin pea anda, et ...

15:44 Aseesimees Hanno Pevkur

Vabandust! Helir, kuna te võtsite sõna, siis ma pean hääletusprotseduuri katkestama. Ma katkestan selle praegu. Palun!

15:45 Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Ma tahtsin juhtida tähelepanu, et enne hääletust anti signaali niivõrd lühikest aega, et isegi jooksuga ei olnud võimalik hääletusele jõuda. (Hääl saalist: "Suitsetaja mees." Naer saalis.) Kusjuures ma tõepoolest ei käinud suitsetamas!

15:45 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem trenni aitab alati, hea Helir. Jättes nalja kõrvale, ütlen, et ma küsisin saali käest, kas saal on nõus, et me läheme hääletuse juurde, ja vastuväiteid ei tulnud. Aga ma võtan märkust arvesse ja järgmine kord on kaheminutiline kutsung, kuna IRL-i fraktsioon on seda meelt, et nii peab tegema. Nii, aga nüüd tuleb meil hääletusprotseduur uuesti läbi teha, midagi ei ole teha.

Head kolleegid, tubakaseaduse muutmise seadus, mis on Vabariigi Valitsuse algatatud. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 48 Riigikogu liiget, vastu oli 24 ja erapooletuks jäi 4. Vabariigi Valitsuse algatatud tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu 357 on seadusena vastu võetud.

7. 15:46 Väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (507 SE) kolmas lugemine

15:46 Aseesimees Hanno Pevkur

Seitsmes päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 507 kolmas lugemine. Kas fraktsioonid soovivad sõna võtta? Seda soovi ei ole. Saame minna lõpphääletuse juurde. Kaks minutit hääletuse ettevalmistamiseks.

Head kolleegid, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 507. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt oli 84 Riigikogu liiget, vastu oli 6 ja erapooletuks ei jäänud keegi. Eelnõu 507 on seadusena vastu võetud.

8. 15:49 Spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (534 SE) kolmas lugemine

15:49 Aseesimees Hanno Pevkur

Kaheksas päevakorrapunkt tänases päevakorras on Vabariigi Valitsuse algatatud spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 534 kolmas lugemine. Kas fraktsioonidel on soovi sõna võtta? Toomas Jürgenstein sotsiaaldemokraatide nimel. Palun!

15:50 Toomas Jürgenstein

Hea eesistuja! Head kolleegid! Küllap oleme kõik lugenud ja kogenud, et kuluhüvitis aitab paljusid asju lahendada, kuid seesama sõna tekitab vahel ka mõõdukalt arusaamatusi. Nii on ka tänase eelnõu puhul.

Eelnõu algatamise põhjus on mõistetav. Vabatahtlike spordikohtunike tasustamine toimub praegu väga mitmekesiselt ehk rahvalikult öeldes, kuidas jumal juhatab. Aeg-ajalt toimub see lepingutega, see on toimunud stipendiumidega, kuid selgus, et see ei olnud seadustega väga hästi kooskõlas, see on toimunud kuludokumentide alusel, teisel lugemisel kuulsime isegi, et seda on tehtud spordivõistluste piletite abil.

Oma õpetajaameti tõttu tunnen päris mitmeid noori, kes tegutsevad spordikohtunikuna. Kui ma neilt

küsisin, kuidas neid tasustatakse, sain muu hulgas vastuseks, et tasu annab peakohtunik või võistluse korraldaja. On mõistetav, eriti noori silmas pidades, et vajadus lisaregulatsiooni järele on olemas. Tuletan meelde, et Kultuuriministeerium koos Rahandusministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti ning Eesti Olümpiakomiteega leidsid, et valdkonda aitaks oluliselt korrastada, kui spordiühenduste kalenderplaanis olevatel võistlustel saaks vabatahtlikele spordikohtunikele võistlusega kaasnenud kuludid hüvitada kuni 20 maksuvaba euro eest. Neid kulusid ei tohi aastas olla üle 1040 euro ning kulud võivad olla seotud kohalesõidu, riietuse, litsentsi, töövahendite, koolituse, majutuse või muu sellisega. Olgu öeldud, et kui kohtunikele on vaja enam tasuda, siis on enamasti tegemist professionaalselt kõrgemal tasemel olevate kohtunikega ja pigem töösuhtega.

Spordikohtunikke on Eestil umbes 4500. Üsna paljud nendest tegutsevad vaid mõnel üksikul võistlusel aastas. Võib eeldada, et kui kavandatav eelnõu realiseerub, kasvab nii mõnegi spordikohtuniku huvi oma tegevust aktiivsemaks muuta ja võib-olla tekib tema kodukohas mõistlikke ajaveetmisvõimalusi juurde. Põhiliselt näen positiivset mõju aga alla 20-aastaste noorkohtunike puhul, kelle töö hüvitamine muutub spordiklubidele ja koolidele tunduvalt paindlikumaks. Minu arvates on siin ikkagi väga oluline kasvatuslik aspekt. Hüvitise saamiseks peab noor spordikohtunik vähemalt allkirja andma. Praegu ta seda alati ei tee.

Tunnistan ka seda, et saan väga hästi aru sellest puldist teisel lugemisel kõlanud murest, et eranditele ei peaks maksumaaailmas väga hea pilguga vaatama. Aga see, mis on hea täiendav lahendus spordimaailma jaoks, ei lähe praegu lihtsalt kokku maksumaaailma eranditusega. On ettepanek otsustada seekord spordimaailma kasuks, kuigi ma väga tunnustan ja mõistan neid inimesi, kes seisavad maksumaaailma selguse eest. Ma saan aru ka murest, et võib-olla on seaduses toodud regulatsioon pisut pallimängude poole kaldu. Seal on võistlushooaeg pikem kui mõnel lahtist vett või teatud hulka lund nõudval spordialal. Tõsi, sesoonsetel spordialadel toimuvad ka võistlused tavaliselt tihedamalt, kuid siin tuleb lihtsalt leppida tõdemusega, et mitmekesisis spordimaailmas ei ole täielik võrdsus võimalik.

Palun minuti veel!

15:54 Aseesimees Hanno Pevkur

Palun! Üks minut lisaaega.

15:54 Toomas Jürge

Ütlen oma viimase lause uuesti. Tõsi, sesoonsetel spordialadel toimuvad ka võistlused tihedamalt, kuid tuleb lihtsalt leppida tõdemusega, et mitmekesisis spordimaailmas peame vahel leppima vaid püüdlusega võrdsete võimaluste poole, neid alati mitte saavutades.

Lõpetuseks. Spordiklubid ja spordikoolid on vabatahtlike kohtunike kulude hüvitamise probleemist rääkinud aastakümneid. Nimetatud eelnõuga astume selle probleemi lahendamisel sammu edasi. Aitäh!

15:55 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Reformierakonna fraktsiooni nimel Jürgen Ligi. Palun!

15:55 Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud kolleegid! Mina hääletan selle eelnõu vastu ja arvan, et neid vastuhääletajaid võiks olla rohkem. Me ei ole kuidagi spordivaenulikud, me oleme selle teemaga liigagi seotud ja temast isegi liiga tihti sõltuvad. Kõigepealt tänu eelkõnelejale, et ta ikkagi tegi kummarduse maksusüsteemi puhtuse suunas. See ei ole mingi asi iseeneses, see ei ole midagi, mis on vastuolus spordimaailmaga. Vastupidi, kõik väikesed maailmad on huvitatud sellest, et maksusüsteem toimiks ja suur maailm saaks olla väikeste teenimisel efektiivne.

Selle seaduse tobedus seisneb selles, et ta lisatakse suurte paragrahvide külge mingi väga tillukese üksikujuhtumina. Just selles peitubki maksuerandite saatan: lood ühe erandi ja paned tegelikult totakasse olukorda sellesama, kelle heaks sa selle soodustuse teed, selle asemel et välja mõelda mingi üldine, näiteks vabatahtlikkuse kompenseerimise säte. Ma ei ütle, et see oleks ideaalsel kujul praegu kuskilt võtta, sest sellega ei ole viimasel ajal tegeldud. Kuid nüüd tekitatakse pretsedent, mille külge kleeuvad ennast hiljem kõik üksikujuhtumid, varsti on neid 200 ja siis ei ole meil raha ei spordiks ega millekski muuks. Raha hakkab liikuma läbipaistmatult.

See on lihtsalt väärikuse ja hügieeni küsimus: ei tohi teha erandeid. Erand tekitab uue pretsedendi, kui

ta on liiga kitsas ja kui ta ei ole läbi kaalutud. Põhjus, miks ma eelkõige eelnõu vastu hääletan, on see, et seda kaitsesid kultuuriminister ja kultuurikomisjon, kes ei ole tulumaksuseadust kunagi käes hoidnud, ma olen selles kindel, ega ole nendes varasemates debattides osalenud. Riigikogu ei ole siit puldist kuulnud adekvaatset juttu, missugused võiksid olla alternatiivid sellesama probleemi lahendamiseks. Miks peab ühe ameti, mis on tegelikult ka ühiskondlik, eraldi suurte paragrahvide vahele kirjutama? Nii et palun, mida rohkem vastuhääletajaid, seda parem. Mina igatahes hääletan vastu. Aitäh!

15:58 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem fraktsioonidel sõnasoove ei ole. Saame alustada eelnõu lõpphääletuse ettevalmistamist. Head kolleegid, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 534. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 65 Riigikogu liiget, vastu oli 7 ja erapooletuks jäi 7. Eelnõu on seadusena vastu võetud.

9. 16:01 Sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (499 SE) kolmas lugemine

16:01 Aseesimees Hanno Pevkur

Üheksas päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 499. Fraktsioonide esindajatel on, nagu ikka kolmandal lugemisel, võimalus sõna võtta. Mihhail Stalnuhhin, palun Keskerakonna fraktsiooni nimel!

16:01 Mihhail Stalnuhhin

Härja juhataja! Lugupeetud kolleegid! Mul on siiralt kahju nendest meie kolleegidest, kes praegu puuduvad siit saalist, sest neil jääb ära võimalus toetada seda fantastiliselt head seadust, mida me nii pikalt menetlesime.

Algamise ajal oli sellel seaduseelnõul kaks eesmärki. Alustan teisest, see on kohaliku omavalitsuse tulumaksumäära taastamine selliseks, nagu oli kunagi olnud, enne 2009. aastat. Nüüd, kolme aasta jooksul, aastaks 2021 me lõpuks lahendame selle probleemi. Anname kohalikele omavalitsustele tagasi selle tulubaasi, mille kohta üks valitsuse esimees on kunagi siin saalis öelnud, et kui kriis lõpeb, siis taastame. Nüüd kriis tõenäoliselt lõpeb.

Teise osa eesmärk on teha maksukeskkonda füüsilisest isikust ettevõtjatele soodsamaks. See koosneb 13 eraldi punktist ja on samuti üleni positiivne. Kui ma võin sellise näite tuua, siis Maailmapank koostab alates 2005. aastast sellist reitingut nagu *the ease of doing business*. See tähendab, et võetakse 10 kriteeriumi, hinnatakse nende alusel 190 riiki ja antakse neile koht selles aruandes. Me oleme üllatavalt kõrgel, nende 190 riigi seas 12. kohal. Meie ees on Taani, Rootsi, Norra, Hong Kong, Singapur, Ameerika Ühendriigid ja Suurbritannia. Me oleme väga heas seltskonnas. Kunagi – siis, kui seda reitingut hakati tegema, 2005. aastal – alustasime 16-ndast, ka üsna heast kohast. Siis, aastate jooksul langesime 24-ndale, üle-eelmisel aastal olime jälle 16-ndal ja selle aasta tulemus on juba 12. koht. Kusjuures prognoosi tehakse ka järgmiseks aastaks ja selles on meil samuti väga kõrge koht, jälle 12. Ma arvan, et nii kõrge koht maailmasüsteemis ärilihtsuse hindamisel sõltub ka sellistest seaduseelnõudest nagu see, mille vastuvõtmine meil praegu ees seisab. Toetame füüsilisest isikust ettevõtjaid, toetame kohalikke omavalitsusi, see võimalus on praegu kõigil olemas. Keskerakond kindlasti toetab seda seadust. Aitäh!

16:04 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem fraktsioonidel sõnavõtusoove ei ole. Alustame lõpphääletuse ettevalmistamist. Head kolleegid, panen teie ette lõpphääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu 499. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 81 Riigikogu liiget, vastu ei olnud keegi, erapooletuid oli 2. Vabariigi Valitsuse algatatud sotsiaalmaksuseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu on seadusena vastu võetud.

10. 16:07 2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (521 SE) kolmas lugemine

16:07 Aseesimees Hanno Pevkur

Kümnes päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud 2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 521 kolmas lugemine. Sõna on rahanduskomisjoni esimehel Mihhail Stalnuhhinil. Palun!

16:07 Mihhail Stalnuhhin

Härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Riigieelarve seaduse teine lugemine toimus siin saalis 15. novembril. Siis, kuni 29. novembrini kella 17.15-ni oli aega muudatusettepanekuteks. Need laekusid ja rahanduskomisjon oma kolmel istungil – 5., 7. ja 11. detsembril – nendega ka tegeles. Muudatusettepanekute tabelis on praegu üheksa muudatusettepanekut. Viis neist on Reformierakonna muudatusettepanekud ja need on sama sisuga, nagu nad olid ka teisel lugemisel, vajaduse korral ma kommenteerin. Veel on rahanduskomisjoni neli muudatusettepanekut. Neist üks, kolmas muudatusettepanek on täpsustav ja selles on kokku 31 punkti. Asi on selles, et igal aastal, kui riigieelarvet vastu võetakse – peale seda, kui see on juba Riigikogus menetlusse jõudnud –, tekivad ministeeriumidel uued andmed, mis laekuvad mõnikord oktoobris, mõnikord novembris. Siis vajavad mõned read täpsustamist. Ühel või teisel põhjusel tekivad nii või teisiti faktilised vead, mis tuleb ära parandada. Seega, kolmas muudatusettepanek, mis leidis toetust ka rahanduskomisjonis, koosneb 31-st ministeeriumidelt laekunud muudatusest.

Järgmine, seitsmes ettepanek. Siin on tabel, kus on kokku 528 rida, ja see hõlmab nelja miljonit eurot, need on kohalikud, regionaalsed investeeringud. Muudatusettepanek nr 7 viitab lisale nr 1 ja nendele dokumentidele, mida te saate praegu saali tagant otsast võtta. See on hästi pikk muudatusettepanek ja täpsemalt saab vaadata sealt.

Kaks muudatusettepanekut veel. Üks neist, üheksas, on seotud sellega, et ühe äsja vastu võetud seadusega kadus vajadus kommenteerida üht sporditeemat, seega sellekohane tekst võetakse välja. Kaheksas muudatusettepanek koosneb kahest osast: ekslikult jäi eelarvest välja üks formuleering ja teine on täpsustus.

Viimati me arutasime seda eelnõu 11. detsembril, tookord said vastu võetud ka menetluslikud otsused. Üks oli konsensuslik otsus teha kolmas lugemine läbi täna, 13. detsembril. Teine otsus oli panna eelnõu lõpphääletusele ja seadusena vastu võtta ning selle puhul jaotusid hääled nii: 8 poolt, 4 vastu ja 0 erapooletut. Aitäh!

16:11 Aseesimees Hanno Pevkur

Hea ettekandja, kolleegidel teile küsimusi ei ole. Avan nüüd läbirääkimised. Meenutan, et sõna võivad võtta vaid fraktsioonide esindajad. Andres Herkel Eesti Vabaerakonna fraktsiooni nimel, palun!

16:12 Andres Herkel

Aitäh, härra juhataja! Austatud Riigikogu! Mulle jäi hetkeks tunne, et kas see on mingi boikott härra Stalnuhhini suhtes või mis toimub, et riigieelarve kolmandal lugemisel ei ole küsimusi ega kõnesid. Vabaerakonna fraktsioon plaanis siiski välja öelda, miks me hääletame selle eelarve vastu. Siin saalis on nii mõnigi kord kõlanud niisugune arutluskäik, et eks opositsioon on alati riigieelarve vastu ja koalitsiooni asi on see läbi viia. Ma arvan, et need argumendid, mida ma siinkohal esitan, on küll sellised, mida Vabaerakond on kogu aeg rääkinud, ja mina ise olen rääkinud veel kauem aega, kui Vabaerakond on eksisteerinud. Ma usun, et ma seitsme punktiga ehk suudan läbi käia kõige olulisemad küsimused, mis teevad meie jaoks võimatuks sellise riigieelarve toetamise. Eks neist ole siin enne ka kõneldud.

See eelarve on defitsiidis. Ta on defitsiidis ajal, kui majandus kasvab ja kui igasuguse loogika järgi tuleks säästa, mitte tegelda ülemäärase kulutamisega. See 61 miljonit olnuks iseenesest ka muudatusettepanekutega äraparandatav. Me tegime teiseks lugemiseks ettepanekud, mis lükati muidugi tagasi. Kõigi eelduste kohaselt kujuneb puudujääk veelgi suuremaks ja sellist lähenemist ei tohi tulevikku vaadates mitte mingil juhul toetada.

Me ei nõustu ka selle eelarve aluseks oleva maksustruktuuriga. See ei puuduta üldsegi mitte ainult väga ebaõnnestunud aktsiisipoliitikat, vaid ka kogu maksuvaba miinimumi ja tagastamise mehhanismi ning seda, et abikaasadel ei ole enam ühisdeklaratsioonide esitamise võimalust jne, jne. See on suur probleem. Seda reformi tulnuks meie arvates teha hoopis teistsugusel moel. Mulle jäi siit veel meelde,

et nüüdseks on lõpuks ajakirjanduses ilmunud tõik, mida me oleme ennegi tähele pannud. Nimelt, üks maksuvabastuse kava, mida rakendati IRL-i eestvõtmisel üheks aastaks, läks maksma 1,7 miljonit eurot. Sellised väga keerulised ja ettenägematute tagajärgedega maksueksperimendid ei ole kindlasti õiged. See eelarve eeldab tuleval aastal suurt puudujääki või negatiivset lisaeelarvet. Aktsiisilaekumine ei kajastu siin adekvaatselt. Samuti on ilmselt üle hinnatud dividendidelt tulumaksu laekumine. Lisaeelarve võimalusele viitas sisuliselt siin täna aktsiisitõusu pidurdava eelnõu tutvustamisel ka härra Sibul. Eks me siis vaatame, mis tuleval aastal toimuma hakkab. Igal juhul ka see viimane aktsiisimuudatus, mida te tahate läbi suruda, ei kajastu eelarves adekvaatselt. Tulevikku vaadates ei ole see eelarve kindlasti jätkusuutlik, sest sisuliselt ei vaadata üldse kriitilise pilguga seda, kuidas riigi kulusid kärpida. Arvestades, et meie elanikkond vananeb ja tööealiste inimeste osakaal on järjest väiksem, ei saa me ilmselt niisuguse kulude struktuuriga edasi minna. Senine pidu ei saa jätkuda, sellele aitab kaasa ehk üksnes soodne väliskeskkond, sest meil on praegu majanduskasv, aga pikemalt vaadates on olukord muret tekitav. Järgmise punktina lisan siia juurde selle, mis tuleneb Euroopa Liidu struktuurifondide toetuste vähenemisest juba lähematel aastatel. Ka Riigikontroll käis siin äsja meie ees ja juhtis tähelepanu, et sellised probleemid meie ette kasvavad. Samal ajal planeerivad ministeeriumid uljalt nendesamade kulutuste jätkamist. See eelarve lahmib ka koalitsiooni sees kaheldavate lahenduste, ootamatult kadunud raha ja siis jälle leitud rahaga. Suhkrumaksu ärajäämise eest karistati korra riigikaitset, siis jälle leiti midagi. Nüüd minnakse RMK dividendide kallale. See ei ole hea. Lõpuks, *last but not least*: korruptsioonitundlik raha, katuseraha ja erakondade ületoitmine on ka selles eelarves sees. Aitäh!

16:17 Aseesimees Hanno Pevkur

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel Kalvi Kõva, palun!

16:17 Kalvi Kõva

Väga austatud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Läinud nädalal kulmineerusid Soome Vabariigi 100. sünnipäeva üritused, mis pakkusid ka meile, eestlastele, ridamisi meeliülendavaid hetki. Soome juubeliaasta teema ja ka tunnussõna oli "Üheskoos". See kujund on mitmekihiline, aga vajalik: kõik 5,5 miljonit Soome elanikku on kangelased ja koos ollakse tugevamad.

Head sõbrad! Lubage mul headelt naabritelt, kellega meil on palju ühist, laenata ja kasutada seda ilusat sõna seoses tuleva aasta eelarvega. Sõna "Üheskoos" passib hästi Eesti riigieelarve üldnimetajaks ja võtab kokku selle tuuma. Peatselt seadusena jõustuv eelarve sisaldab mitmeid vajalikke koalitsiooni otsuseid, mis lubavad meil ühiskonnana toimida ja ühtlasemana edasi minna. See viib meid otsustavalt põhjamaisesse väärtusruumi, kus igaüks on oluline ning kus aidatakse järele nõrgemaid ja neid, kes on pidanud kitsamalt läbi ajama.

Eestit on pikki aastaid vaevanud palgavaesuse probleem. Kümned tuhanded inimesed töötavad täiskohaga, kuid nende palk ei taga normaalset äraelamist. Mitte kunagi ei saa uhkust tunda selle üle, et paistame Euroopas silma riigina, kus inimeste sissetulekute vahel valitsevad väga suured lõhed. Uuel aastal käivituv tulumaksureform toetab ühtlaselt ühiskonna tasakaalustatumat arengut. Maksuvaba miinimumi tõus toob ligi 50 000 tööinimest välja suhtelisest vaesusest ning parandab sadade tuhandete sissetulekut ja elujärge. Jah, jõukamatel tuleb pisut rohkem panustada. Aga üheskoos, ühises kodus ongi nii, et kui enamikul läheb paremini, siis läheb paremini kõigil. Ma ei suuda kuidagi mõista mõne haljal oksal oleva inimese krokodillipisaraid kaotamist 36 euro pärast ega hädakisa edukuse karistamise pärast. Hoolivam ja õiglasem ühiskond tähendab ka turvalisemat ja sõbralikumat Eestit ning vaesuse vähendamine edendab majanduskasvu. Kõik see peaks olema meie ühine huvi, head sõbrad. Jutud keskklassi nülгимisest, inimeste hirmutamine ja pooltõdede, et mitte öelda valede levitamine – see on jälle kohatu ja piinlik.

Tulupõhise kihistumise kahandamise kõrval väheneb järgmisel aastal ka regionaalne ebavõrdsus. Eesti üks keskne proovikivi on loomulikult sündimuse suurendamine. See üllas ambitsioon on eelarvesse sisse kirjutatud ja annab loodetavasti mitmesuguste sammude koosmõjul ka tulemusi. Eelarve nurgakivideks võib pidada ka lisaraha suunamist haridusse, tervishoidu ning loomulikult riigikaitse. Lugupeetud rahvasaadikud! Meid ootab ees aeg, mil Eesti Vabariigil täitub 100 aastat. 2018. aastal astuvad ellu mitmed muudatused, mis teevad Eesti ühtehoidvamaks, jõukamaks ja solidaarsemaks ning aitavad jõuliselt kaasa ühiskonna arengule. Sotsiaaldemokraadid seisavad just sellise Eesti eest. Hoidkem nii lähiaastal kui ka edaspidi rohkem kokku ja olgem üheskoos!

16:21 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem ... Siiski, Jürgen Ligi, palun!

16:21 Jürgen Ligi

Austatud esimees! Austatud kolleegid! Kõigepealt peab õnne soovima nendele inimestele Keskerakonnast, Rahvaliidust ja sotsidest, kellel on sama hingeelu ning kes sellist Eestit ei tahtnud. Aga uksepoolsele reale, kellega me oleme koos seda Eestit ehitanud, peab ütlema, et te olete haledad. Te olete täiesti haledad. Te olete teinud Eesti elus väga põhimõttelisi hoiakumuutusi, mis lõhuvad asju, mida me oleme koos ehitanud. Minu poolest võib nimetada ka Mart Laari valitsust, sest seal olid liberaalid hulgas. See on olnud koostöö Isamaa, liberaalide ja mõõdukate vahel. Mõõdukaid enam ei ole, Isamaad enam ei ole, Res Publica veel on, aga kahjuks teisel pool lauda.

Mis need märksõnad lühidalt on? Te olete maha müünud tasakaalus eelarve, teinud selleks omakasupüüdlikult lausa reeglid ümber ning korraldanud nii, et elate mineviku ja tuleviku arvel, ise saate rohkem kulutada. Te olete kehtestanud astmelise tulumaksu ja naudite neid sõnavõtte, kus räägitakse sisuliselt hädakisast, kiunumisest, millest iganes, et teilt võetakse ära. Te hõiskate – varem ei ole seda öelnud –, et enamus võidab, kui vähemusest ära võetakse. Riigilt saadud raha on tegelik elueesmärk, mõte ja heaolu allikas, riik juhib, plaanimajandus.

Võrdsuse püha sõna on üles tõstetud. Mitte kunagi ei ole me püstitanud ühiskonna eesmärki niimoodi, et võrdsus on kõige suurem väärtus. Me oleme ikka koos väärtustanud võimalusi. See on see, mis on andnud dünaamika, selle pärast me oleme ehitanud üles erinevaid süsteeme, sh sotsiaalkindlustuse. Panusta ja saad tagasi rohkem. Kui ei panusta, saad vähem. See kõik nivelleeritakse ära kas selle eelarvega või selle eelarve ajal vastuvõetavate ja plaanitavate eelnõudega. Pensionid lähevad ju paljus maksu alla. Koos tegime pensionisüsteemi, nüüd kukub teine ja kolmas sammas paljudel selle ala sisse, kus jäädakse tulumaksuvabast miinimumist ilma. Kunagi koos kehtestasime selle, nüüd võtame ära.

Dividendid sisuliselt topeltnmaksustatakse, sest jällegi, maksumaksja kaotab maksuvaba miinimumi, kui ta lisa teenib. Ei ole meil kunagi olnud seda hoiakut, et valitsus juhib majandust, tema elavdab.

Eksperdid protesteerivad, firmad jooksevad töötajate järel, aga meie valame betooni. Meie juhime majandust, meil on see võimalus. Betooni nagu muuseas maandub valimispiirkondadesse, maandub Tallinnasse ja mitte keegi ei aruta selle tasuvuse ega mõttekuse üle. See on lihtsalt poliitiline otsus, see tuleb rahaliselt katta. Kõik ei ole siia mahtunud, tõsi. Mõned kiirustamised pole õnnestunud, aga põhimõtteliselt see, et me oleme plaanimajandus, meie teeme, on nüüd IRL-i püha loosung.

Riigikaitse. Võiks arvata, et siin on käinud tohutu võitlus. Ajakirjandus, suured pealkirjad. Mõni mees, keda ei ole ollagi, annab intervjuusid, käib stuudiotest – tema võitles 10 miljoni eest. Nalja teete? Kõigepealt on siin vähendatud kaitsekulutusi protsendina SKT-st. Hea küll, valem on endine, aga esimene asi, millega mindi oma saasta kinni maksma, oli 10 miljoni äravõtmine riigikaitsele. Oi, kuidas vägevalt võitlesime tagasi! Andsime intervjuud, meie tegime, muidu ei hääletata poolt. Hannes Hanso oli väga tubli, kiitsin teda. Enam ei kiida, sest ta läks kaasa selle võltsimisega, mis seisnes selles, et kui läheb vaja, meil on reservis see 10 miljonit, aga ärme politiseeri riigikaitset. Ise politiseerisite. Siinsamas vasakul istuvad need, kes veel 2013. aasta eelarves püüdsid kaitsekulusid vähendada.

Palun lisaaega!

16:26 Aseesimees Hanno Pevkur

Palun, kolm minutit lisaaega!

16:26 Jürgen Ligi

Minu nõrdimus ei ole kellegi suhtes personaalselt. Mineviku suhtes on see suur pettumus. Minu nõrdimus on sellepärast, mis hakkab juhtuma – nagu eelarve suhtes peaks alati olema. Häbi on nimetada ühtegi kuluartiklit, kui tegelikult riik elab üle jõu. Kui ta kiitleb, et ta lahendas tervishoiu rahastamise. Mida ta lahendas? Kirjutas ühe graafiku, et riigieelarve, kes on ise jõuetu, maksab kõik kinni.

Äsja võtsime siin vastu eelnõu – ma ei viitsinud enne pulti tulla –, kus Tallinnale kanditakse tulumaksu protsenti. See on regionaalpoliitika, mingi ajaloolise õigluse pärast. Mingit õiglust ei küsitud, kui me kantisime seda tulumaksuprotsenti Tallinnale ümber, tõstsime omavalitsustele minevat osa. Kriisi ajal leidsime, et läksime üle piiri, võtsime osa tagasi. Ei, nüüd automaatselt kirjutatakse see lihtsalt

tagasimineva rahaga. Aga kes see tagasi annab? See ise elab üle jõu.

Me teeme esimest korda teadlikult struktuurses miinuses eelarve ja seadus nõuab, et järgmine valitsus kompenseeriks selle struktuurse miinuse ülejäägiga. Kas te olete mõelnud, mis juhtub 2019. aastal, kui te olete sajad miljonid maha müünud oma valijatele, enamasti mõttetusel, ja samal ajal on kärpekohustus? Mis juhtub eurorahaga? Me võime ju targutada, kas see euroraha kaob või väheneb, aga sõna on ju sama. See, mis hääbub, või see, mis kaob – seal ei ole suurt vahet. Kas see summa on 120 miljonit või on see 220 miljonit, sõltub sellest, kas me vaatame ka kasutamise mõõna, mis tabab uut valitsust ju kohe esimestel aastatel.

Tegelikult on pilt väga kurb. Minu poolest võiks see uksepoolne kunagine erakond laiali minna, IRL, sest sama hästi kui kõik suuremad sigadused – eelarve, sotsiaalpoliitika, pensionisüsteem, maksusüsteem jms asjad – on nende ministri toodud. Ja nad ei ole vastu piiksunudki. Nad on uhked ka veel. Muide, täna hommikul ma rääkisin ühe nende ministriga. Ta ütles: "Kuule, ma saan aru küll, mis sa räägid. Ma olen sinuga nõus, aga no ma pean seda juttu rääkima." Esimene hele või, ütleme, esimene pääsuke, kus ma saan aru, et võib-olla veel midagi on jäänud. Aga see on juhuslik inimene praegu valitsuses. Järgmine kord teda ei valita, ma tean. Ta ei ole hiilanud. Aga see erakond võiks ukseid lukku panna. Väga kahju. Aitäh!

16:28 Aseesimees Hanno Pevkur

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsiooni nimel Priit Sibul, palun!

16:29 Priit Sibul

Austatud juhataja! Pärast suurt juhti on muidugi raske rääkida. Õnneks on inimesed, kes teavad kõike. Jürgen võiks meenutada ... Sul on võimalus kandideerida Reformierakonna esimeheks. See, et sa pead ennast kõikide fraktsioonide eestvedajaks, on imekspandav. Ma palun kohe lisaaega ka.

16:29 Aseesimees Hanno Pevkur

Palun, kolm minutit lisaaega!

16:29 Priit Sibul

Head kolleegid! Täna on räägitud ja ma eeldan, et me kuuleme veel ka mitmeid kõnesid, kus on juttu numbritest. Kuuleme nii kiidulaulu kui ka kurjustamist. See ongi poliitika argipäev. Kui aga küsida, kelle nägu see eelarve on, siis on vastus lihtne: see on meie inimeste nägu. Nende inimeste rõõmude, aga loomulikult ka nende murede lahendamise nägu. Peatun oma kõnes kolmel teemal: tulumaksuvaba miinimumi reform, kaitse- ja julgeoleku valdkond ning perede ja haridusega seonduv.

Viimaste aastate eelarvekõnelustel olen pidevalt jaganud muret sotsiaal- ja tervishoiukulude kasvu üle, sõltumata sellest, kas valitsusjuht on parem- või vasakpoolne. Trend on meil jõuliselt ühesuunaline ja selgelt muret tekitav. Viimase aja majandusnäitajaid ja maksulaekumisi vaadates on aga põhjust rõõmustamiseks. Samal ajal teame, et pikka aega see ilma struktuursete muutusteta kesta ei saa. Lihtsad lahendused ei toimi ja süsteemid ei tööta nõndaviisi enam kusagil. Ühiskond ja majandus muutuvad üha keerulisemaks ning sellega tuleb arvestada ka eelarvet koostades. Tuleb silmas pidada, et me ei võtaks inimestelt initsiatiivi ning austaksime võimalikult palju nende vabadusi. Planeerime poliitikat nõnda, et inimesel oleks põhjust ja soovi valida toetuse asemel töö. Liiga paljude inimeste väikesed sissetulekud on just see mure, mis pani minu koduerakonda 2015. aasta valimistel nende inimeste probleemidele lahendust leidma. On oluline, et inimene teeks pigem tööd, mitte ei oleks koormaks riigi sotsiaalsüsteemile.

Tuleval aastal rakenduv maksuvabastussüsteem motiveerib inimesi senisest enam liikuma sotsiaalsüsteemist tööturule. Üks lisaargument on juures – et ise oma elu korraldada. Tulevast aastast kehtima hakkav lahendus puudutab *circa* 80% töötavatest inimestest ning jätab neile kätte enam kui 150 miljonit eurot. See eelarve ei kaitse ainult töötavat inimest, vaid kõiki.

Kaitsekulud on absoluutsummade poolest taasiseseisvusaastate suurimad – 518 pluss 10 miljonit eurot. 490 miljonile lisanduvad liitlaste taristuinvesteeringutega seondvalt 12 miljonit ning nende vastuvõtmisega seonduvad jooksvad kulud 6 miljonit eurot. Peale selle on koalitsioonileppes kokku lepitud investeeringud laskemoona soetamiseks 10 miljoni eest ning sama palju veel sihitatud reservist. Mul pole vähimatki kahtlust, et me suudame parimal moel panna need vahendid teenima meie

julgeolekut.

Haridusest rääkides tekib mul alati dilemma, sest mul on keeruline nimetada sellesse valdkonda minevaid vahendeid kuluks. Pean seda valdkonda strateegiliseks ning tahan nii väga nimetada neid vahendeid selgelt investeringuteks. Järgmisel aastal läheb KOV-idele lasteaiaõpetajate palkade motiveerimiseks 13,5 miljonit. Õpetajate palgad peaksid järgmisel aastal keskmiselt tõusma 1180 euroni, seejuures tõuseb alammäär 100 eurot, nii et see tagab õpetaja töötasu alammäära 1150 eurot. Samale tasemele tõstetakse ka kõrgharidusega kultuuritöötajate tasu. Kaasava hariduse põhimõtetest lähtudes suunatakse 9,5 miljonit eurot lisavahendeid erivajadustega õpilaste õppimisvõimaluste loomiseks tavakoolis. Lisaks investeeritakse erivajadustega õpilastele mõeldud koolide ajakohastamiseks 16 miljonit eurot. KOV-id saavad tugispetsialistide palkamiseks 6 ja erivajadustega õpilaste õppe korraldamiseks 15 miljonit.

Raha on oluline. Aga selles valdkonnas toimuvad olulised sisulised muutused. Ma olen aus, kui ütlen, et ootuste kõrval on mul ka väike hirm. On oht, et nende muudatuste tuhinas võib mõni erivajadus jääda piisava tähelepanuta. Loodan väga, et kohalikes omavalitsustes tuntakse eelarve kasvu kõrval samasugust entusiasmi ja rõõmu laste probleemidele lahenduste leidmisest. Neid muudatusi tehakse loomulikult lootuses, et lapsed saaksid oma võimeid ja huvisid arvestades parima hariduse. Ma ei oleks mina ise, kui jätaksin mainimata erakoolid. Erakoolide probleemidele on lõpuks leitud lahendus, millega võib enam-vähem rahule jääda. See on samm õiges, stabiilsuse suunas. Ma tänan koalitsioonipartnereid ja ministreid, kes mõtlesid aktiivselt kaasa ja otsisid heast tahtest parimat võimalikku lahendust, et lapsevanemad saaksid põhiseaduse vaimust tulenevalt olla oma laste hariduse eest esmased vastutajad. See stabiilsus erakoolide tegevuskulude katmisel ja mõistlike õppemaksude kehtestamisel loob vanematele võimaluse valida oma lapsele sobilikku haridusteed. Ühtlasi loodan, et kunagi tuleb ka päev, kus rahastamismudelit silmas pidades pole enam vahet, kas koolipidajaks on riik, lapsevanemate loodud mittetulundusühing, haridusentusiastide algatatud sihtasutus või mõni muu koolipidaja.

Perede valikuvõimalused on olulised. Mis saaks olla meile olulisem kui pered ja nende heaolu? Meenutan, et k.a suvest kehtib kolmelapselistele peredele täiendav toetus ning järgmine aasta on esimene aasta, kui seda makstakse terve aasta. Nagu ma alguses ütlesin, on igast eelarvest võimalik leida kohti, mida kiita ja kiruda. Meie lähtume arusaamisest, et kõike, mida saab otsustada ja valida kodanik ise, on mõistlik lasta tal teha. Poliitika ja eelarve peavad soosima, et valiku korral on toetuse asemel atraktiivne valida töö, et haridus on investering, mitte kulu, ning investeringud riigikaitsele tagavad meie perede heaolu ja turvatunde. IRL toetab 2018. aasta eelarve vastuvõtmist. Aitäh!

16:35 Aseesimees Hanno Pevkur

Rohkem fraktsioonidel tõesti kõnesoove ei ole. On siiski. Mihhail Stalnuhhin. Te ju juba käisite. Komisjoni esimehena? Õige. Vabandust! Palun!

16:35 Mihhail Stalnuhhin

Härja juhataja! Kolleeg jäi lihtsalt hiljaks. Siin üht, vist üle-eelmist kõnet kuulates tuli mulle meelde üks lugu. Kaks meest istuvad kuskil ja panevad viina. Neil hakkab igav ja siis üks ütleb, et kuule, läheme tänavale, leiame mõne mehekese ja anname talle pekka. Teine ütleb, et no lähme siis, kuid küsib peale lühikest mõtlemist: kuule, aga kui tema annab meile pekka? Meile, mille eest? Vaat see on see moto, mis siin kõlas: keegi peab olema see kõige targem, keegi peab kõiki juhatama. Ma enam ei imesta, et Reformierakond kaotas oma juhtiva positsiooni, sest kes ikka nõustuks kümme ja rohkem aastat järjest kuulama selliseid kõnesid, nagu täna siin üks oli.

Riigieelarvest. Kunagi, veel esimesel lugemisel ma ütlesin, et minu jaoks on see solidaarsuse eelarve. Peamine sõna on "solidaarsus" ja seal varjus on veel üks sõna, "unistus". Ma olen sellest juba rääkinud ja ma räägin ka praegu. Kui ma nägin koalitsioonilepingut, siis ma ei suutnud oma silmi uskuda, et inimesed on selliseid asju kokku leppinud. Ma olen siiralt tänulik kolmele koalitsioonierakonnale ja nende juhtkondadele, kes leidsid endas jõudu need konsensuslikud otsustused teha.

Mis siis juhtub? Väga palju on selles eelarves üksikasju, millest tasuks siin pikalt rääkida, aga mina räägin kolmest asjast. Üks neist on tulumaksureform. Mõnes piirkonnas, sellises nagu minu piirkond, võidab üle 90% töötavatest inimestest. Inimesed, kes teenivad palju rohkem kui 2000 eurot, ei kujuta ette, millist elu elavad need, kelle sissetulek kuus on 500, 600 või 700 eurot, kuidas elatakse sellistes piirkondades, kus see keskmine on 700 tasemel. Nad ei suuda ette kujutada, milline pluss, milline

toetus on nende inimeste jaoks riigi antav 64 eurot kuus. See on lihtsalt fantastiline.

Teine positiivne külg: kohalikud omavalitsused. Me ootasime – mõtlen kohalikke omavalitsusi – enam kui seitse aastat, et riik annaks tagasi selle tulubaasi, kehtestaks tulumaksu määra uuesti vähemalt samal tasemel, nagu see oli kunagi, enne 2009. aasta kriisimuudatusi. Nüüd hakkab see toimima, kolme aasta jooksul tehakse see ära, ja see on fantastiline. Me kõik oleme mingist kohalikust omavalitsusest. Me kõik tahame, et elatustase meie kodulinnas ja -külas tõuseks. Selle aluseks on seesama tulubaas ja me oleme selle eelnõuga, järgmise aasta eelarvega seda tööd alustanud.

Kolmas asi. Võib öelda nii, et 10% riigieelarvest on investeeringud. See, kes ei tööta, kes ei ehita, kes betooni ei vaja ja asfaldi ei pane, ei saavuta mitte midagi, vaid kukub üsna lühikese aja jooksul lihtsalt kokku. See on väga positiivne. Seda näitavad ka rahvusvahelised hinnangud meie majandusele, meie arengule ja selle perspektiividele.

See on ulme-eelarve. Eesti Keskerakonna fraktsioon toetab seda ja loodab, et järgmisel aastal saab see täidetud täpselt nii, nagu me oleme seda kavandanud. Me kutsume kõiki üles seda toetama. Aitäh!

16:40 Aseesimees Hanno Pevkur

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni nimel Martin Helme, palun! Kolm minutit lisaaega, kokku kaheksa minutit.

16:40 Martin Helme

Lugupeetud asespiiker! Head kolleegid! Ütlen kohe etteruttavalt ära, alustuseks, et Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon ei toeta seda eelarvet. Põhjuseid on mitmeid, osa on praktilist laadi ja osa on maailmavaatelist laadi. Kindlasti on sellest juba nii palju räägitud, et kõigile on pähe kulunud, aga ikkagi tuleb veel üle korrata. Eesti majandus on praegu korraliku kasvu, et mitte öelda buumi ajas, mis on toonud kaasa väga korralikud maksulaekumised. Isegi sellisel juhul, kui me oma väga suured rahasummad lätlastele kingime oma rumala maksupoliitikaga, on maksulaekumiste kasv märgatav. Sellest hoolimata, buumist hoolimata ei suuda või ei taha valitsus kokku panna sellist eelarvet, et elataks oma võimaluste piires. Mina ei ole kunagi olnud ja meie erakond ei ole kunagi olnud mingisugune eelarve tasakaalu dogmaatik. Ma arvan tõpoolest, et mingi null koma protsendiga eelarve üle- või alalaekumiste või üle- või alakulude puhul ei pea veel kaotama ööund, kuid küsimus on põhimõttelises suhtumises. Põhimõtteliselt me näeme seda, kuidas praegune ülekulutamine paneb tuleviku eelarvele miinid alla. Järgmiste aastate jooksul, kui majandus enam ei kasva sellise tempoga ja ka eurotoetused kaovad, on meil kohutav peavalu eelarve kokkusaamisega, mida me siis peame hakkama tegema.

Nüüd, teine väga oluline põhjus, miks me ei toeta praegust eelarvet, on just nimelt seesama maksupoliitika, millest eelkõneleja siin rääkis, et praegusel valitsusel on süüdimatu, majandust kahjustav maksupoliitika. Jällegi, Lätisse viidavast rahast ja alkoholiaktsiisist on räägitud kõriauguni, aga see on ainult üks maksurida. Meil on peale selle teemaksud, sõidukimaksud, suhkrumaksud, teised aktsiisid. See kõik toob kaasa olukorra, kus valitsus räägib, et aga meie andsime teile palka juurde, kuid asi, millest inimene aru ei saa, on see, et seesama valitsus on teinud maksupoliitilisi otsuseid, mille tagajärjel võetakse see lisaraha talt ära siis, kui ta läheb toidupoodi. Eesti selle aasta inflatsioon on olnud viimase poole kümnendi kõige suurem ja see ainult kasvab. See vähene raha, millest ka kolleeg Stalnuhhin rääkis ja mille üle inimesed rõõmustavad, ei tee neid tegelikult rikkamaks. See on inimeste petmine.

Nüüd, kolmas põhjus, miks see eelarve meie meelest ei kõlba isegi koera hanna alla, on see, et eelarve on paksult täis raiskamist – rumalaid, põhjendamatuid ja suuri kulusid. Seal on ka palju väikeseid kulusid, mis kokku annavad suured summad. See kohutav rida MTÜ-sid ja sihtasutusi, mis on ministeeriumide eelarveridadesse ära peidetud ja mis võrreldes selle saali katuserahaga toob maksumaksjale kordades suurema kulu, on vähkkasvaja meie eelarves. Sedasorti kodanikuühiskonda meil vaja ei ole. Rail Balticu peale kulutatakse meil järgmisel aastal otseselt 35 miljonit eurot, mis sisuliselt tähendab seda, et me kulutame hirmsa summa selleks, et tulevikus kulutada veel hirmsamat summat raha. Üürimajade projekt, millel võib isegi olla mõningaid häid aspekte, on plaanitud halvasti ja valesti, majandust ja turgu solkival, ehitussektorit ülekuumendavalt. Täpselt sama tuleb öelda kõikide nende tasuta asjade kohta, mida valitsus lubab ja mis loomulikult ei ole tasuta, sest kõik, mida valitsus laiali jagab, on ta enne meilt ära võtnud. Ja see plaan, mis on välja munitud seoses maakonnasisese ühistranspordi täisdotatsiooniga, on kõige halvemat sorti populism, mida üldse nähtud. Selle eesmärk

ei ole parandada ühegi inimese liikumisvõimalusi ega muuta nende elu odavamaks, vaid ainult see, et saaks järgmiste valimiste eel võimalikult palju rääkida sellest, kuidas Keskerakond kinkis inimestele tasuta transpordi.

Arusaadavalt taanduvad eelarve prioriteedid maksupoliitika filosoofiale. Ma olen täiesti nõus möönma: eelarve ongi valitsuse oma. Valitsuse õigus ongi otsustada, kuhu raha kulutatakse, sest lõppkokkuvõttes ei tähenda võim mitte midagi muud kui võimalust otsustada, kuidas raha kulutatakse ja missugused inimesed missugustes ametites seda ellu viivad, ehk eelarve- ja personalipoliitika. Nii ta on, et meil on võimul vasakpoolne valitsus, see on vasakpoolne eelarve, see on maksustamise ja kulutamise eelarve. See on eelarve, kus mitte kedagi ei huvita, kas oleks kuidagi võimalik midagi odavamalt teha, vaid kõiki, kes selle eelarvega on seotud, huvitab, et saaks võimalikult palju rääkida, kuidas meie teile andsime. Ma tahan eraldi alla kriipsutada mõtte, et kui ma nimetan seda vasakpoolse valitsuse vasakpoolseks eelarveks, siis see käib kõigi valitsuserakondade kohta, kaasa arvatud selle erakonna kohta, kes aeg-ajalt veel iseennast veenab täielikus kognitiivses dissonantsis, et nad on ka kuidagi parmpoolsed. Ei ole. Meie ei hääleta selle poolt. Aitäh!

16:46 Aseesimees Hanno Pevkur

Nüüd on kõik fraktsioonid oma arvamuse välja öelnud. Läheme muudatusettepanekute läbivaatamise juurde. Esimese muudatusettepaneku on teinud Eesti Reformierakonna fraktsioon, juhtivkomisjon jättis selle arvestamata ja see ettepanek ei kuulu hääletamisele kodu- ja töökorra seaduse § 120 lõike 5 alusel. Teine muudatusettepanek, Eesti Reformierakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjon on jätnud arvestamata ja see ei kuulu hääletamisele nagu ka eelmine. Kolmas muudatusettepanek, esitanud rahanduskomisjon ja komisjon ise on seda ka täielikult arvestanud. Neljas muudatusettepanek Eesti Reformierakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjon seda ei arvestanud ja see ei kuulu hääletamisele vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 120 lõikele 5. Viies muudatusettepanek, Reformierakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjon ei arvestanud, ei kuulu hääletamisele juba mainitud paragrahvi tõttu. Kuues muudatusettepanek on Eesti Reformierakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjon on jätnud selle arvestamata ja see ei kuulu hääletamisele vastavalt juba mainitud paragrahvile. Seitsmes muudatusettepanek, esitanud juhtivkomisjon ja arvestatud täielikult. Kaheksas muudatusettepanek, esitanud juhtivkomisjon ja arvestatud täielikult. Üheksas muudatusettepanek, esitanud juhtivkomisjon ja arvestatud täielikult. Oleme kõik riigieelarve seaduse muudatusettepanekud läbi vaadanud ja nüüd seisab meil eelarve vastuvõtmise protseduur. Alustame eelnõu lõpphääletuse ettevalmistamist. Austatud Riigikogu, oleme jõudnud järgmise aasta riigieelarve vastuvõtmiseni. Panen teie ette hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud 2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 521. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Head kolleegid, järgmise aasta riigieelarve vastuvõtmise poolt hääletas 55 Riigikogu liiget, vastu oli 41 Riigikogu liiget. (Aplaus.) Järgmise aasta riigieelarve seadus on vastu võetud.

11. 16:51 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juhitud Iraagi väljaõppe ja kaitsevõime ülesehitamise toetamise koolitusprogrammis" eelnõu (538 OE) teine lugemine

16:51 Aseesimees Hanno Pevkur

Läheme järgmise, 11. päevakorrapunkti juurde. Head kolleegid! (Helistab kella.) Ma saan aru, et riigieelarve vastuvõtmine tekitab suuri emotsioone, aga meil on siiski vaja veel mõned väga olulised punktid läbida. Nii et kui ma tohin teie tähelepanu paluda, siis järgmisena on päevakorras Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juhitud Iraagi väljaõppe ja kaitsevõime ülesehitamise toetamise koolitusprogrammis" eelnõu 538 teine lugemine. Ettekandjaks palun riigikaitsekomisjoni liikme Anneli Oti.

16:52 Anneli Ott

Lugupeetud istungi juhataja! Head kolleegid! Eelnõu esitas Vabariigi Valitsus k.a 6. novembril ja esimene lugemine toimus 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg oli 5. detsember kell 17.15, selleks ajaks aga ühtegi ettepanekut ei tulnud. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ja tegi keeletoi metaja soovitusel eelnõu tekstis keelelise täpsustuse ning kiitis (konsensuseluga) heaks eelnõu teise lugemise teksti ja ka seletuskirja. Täpsustus on tekstis alla joonitud ja eelnõu esitaja toetas seda. Eelnõu esimese punkti sõnastust ühtlustati ja kõrvaldati kordus, selleks jäeti esimesest punktist välja sõnad "koosseisus Iraagis". Meeldetuletuseks veel, et selle välismissiooni olulisim eesmärk on Iraagi julgeolekujõudude koolitamine, milleks antakse eelnõu järgi mandaat kuni viiele tegevälasele. Eelnõu alusel jätkaks Kaitsevägi panustamist sõjalise meditsiini ja improviseeritud lõhkeseadmete vastase võitluse valdkonnas, kus Iraak on palunud NATO liitlaste toetust. Missioonil osalemisega täidab Eesti oma NATO-liikmesusest tulenevaid liitlaskohustusi.

Oma 7. detsembri istungil otsustas riigikaitsekomisjon (konsensuseluga) esitada eelnõu teiseks lugemiseks Riigikogu täiskogu päevakorda k.a 13. detsembriks. Lisaks otsustas riigikaitsekomisjon (konsensuseluga) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Aitäh!

16:54 Aseesimees Hanno Pevkur

Hea ettekandja, küsimusi teile ei ole. Aitäh! Kuna juhtivkomisjoni ettepanek on ... Siiski, meil on praegu vaja anda ka fraktsioonidele võimalus sõna võtta. Olin ettenägelik, keegi sõna ei soovi. Vaatamata sellele on nüüd käes aeg eelnõu 538 lõpphääletuseks ja me alustame selle ettevalmistamist. Austatud Riigikogu, panen teie ette lõpphääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juhitud Iraagi väljaõppe ja kaitsevõime ülesehitamise toetamise koolitusprogrammis" eelnõu 538. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Otsuse eelnõu poolt hääletas 78, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud. Otsus on vastu võetud.

12. 16:58 Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu (540 OE) teine lugemine

16:58 Aseesimees Hanno Pevkur

12. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväe kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu numbriga 540, samuti teine lugemine. Ettekandjaks tuleb kõnetooli riigikaitsekomisjoni liige Johannes Kert. Palun!

16:58 Johannes Kert

Austatud Riigikogu istungi juhataja! Head kolleegid, daamid ja härrad! Kõnealune Riigikogu otsuse eelnõu on Riigikogus esmakordselt. Ühendkuningriigi ühendekspeditsioonivägi, ingliskeelsest nimetusest tuleneva lühendiga JEF (*Joint Expeditionary Force*) on Ühendkuningriigi algatatud, omanduses ja juhitud ning teiste riikide liikmesusega tahtekoalitsioon. See tähendab, et JEF-i koosseisu määravad tahtekoalitsiooniga liitunud riigid alalises valmiduses olevaid sõjalisi jõudusid, mis moodustavad ühtselt juhitava kõiki väeliike hõlmava ühendväe. JEF-iga on peale Eesti liitunud Holland, Läti, Leedu, Norra ja Taani ning hiljem Soome ja Rootsi. *Joint Expeditionary Force*'i kasutamise konkreetset operatsioonil otsustab Ühendkuningriik konsulteerides teiste osalevate partnerriikidega. Iga partnerriik otsustab oma osaluse või mitteosaluse suveräänselt.

Selle otsuse eelnõuga kinnitab Eesti valmisolekut panustada *Joint Expeditionary Force*'i võimalikku operatsiooni aastal 2018 kuni 20 tegevälasega. Operatsioonil osalemise kulud kaetakse Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest.

Eelnõu esimene lugemine toimus 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg oli 5.

detsember. Ühtegi muudatusettepanekut ei esitatud. Keeletoimetaja ettepanekul tegi komisjon eelnõus ühe keelelise paranduse, muutes kooskõlas sõjanduse, julgeoleku- ja kaitsepoliitika terminibaasiga Militerm sõna "ühendekspeditsioonivägi" suure algustähe väikeseks algustäheks nii eelnõu pealkirjas kui ka tekstis. Vastav parandus on eelnõu teise lugemise tekstis alla joonitud. Komisjon kiitis eelnõu teksti ja seletuskirja (konsensusega) heaks oma 7. detsembri istungil. Lisaks otsustas riigikaitsekomisjon samal istungil (konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes meie kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Aitäh!

17:01 Aseesimees Enn Eesmaa

Küsimustevooru ettekandjale avab Mihhail Stalnuhhin.

17:01 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh, härra juhataja! Kas saaks täpsustada, kus kohas see ühendoperatsioon järgmisel aastal aset leiab ja millised on selle eesmärgid?

17:01 Johannes Kert

Aitäh küsimuse eest! Me ei otsusta praegu mitte konkreetset operatsiooni, vaid me otsustame Eesti kuni 20 kaitseväelase osalemise võimalikkuse üle Ühendkuningriigi juhitud operatsioonis. Täna me ei oska veel öelda, millist operatsiooni võidakse selle väegrupiga ette võtta.

17:02 Aseesimees Enn Eesmaa

Henn Põlluaas.

17:02 Henn Põlluaas

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Hea sõnavõtja! Konservatiivne Rahvaerakond kahtlemata toetab Kaitseväge kasutamist Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus, sest ilmselt ei ole siin saalis mitte ühelgi inimesel kahtlust, et see tugevdab meie julgeolekut ja see on meile hea. Aga sinna kuuluvad ka kaks mitte NATO riiki, Soome ja Rootsi. Kas ma saan õigesti aru, et see annab meile võimaluse enda väga häid sõpru ja liitlasi kriisi tekkides kaitsta ja ka vastupidi?

17:03 Johannes Kert

Just nii. Nii see on. Me oleme just praegu olukorras, kus Eestis on Ühendkuningriigi pataljoni lahingugrupp, olles raamriigiks võib-olla ka teistele osalejatele, nagu Prantsusmaa või Taani.

17:03 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun, Oudekki Loone!

17:03 Oudekki Loone

Aitäh! Ma sooviksin, et te, härra esineja, selgitaksite puldist täpsemalt, et see oleks ka kogu avalikkusele näha, mis kasu on Eestil sellest, et me liitume veel ühe uue ekspeditsiooniväega. Mis kasu saab sellest Eesti riik, tavaline eestlane? Miks seda veel lisaks vaja on? Meil on juba väga palju liitlasi.

17:04 Johannes Kert

Jah, meil on küllalt liitlasi. Samas, need on needsamad liitlased, kes on ühinenud Ühendkuningriigi juhitud ühendekspeditsiooni väegrupiga. Me ei otsigi tegelikult praegu uusi liitlasi, vaid läheme lihtsalt ühte ülikiires reageerimisvalmiduses olevasse üksusesse ja saavutame sellega ilmselt senisest kiiremini reageeriva jõu.

17:05 Aseesimees Enn Eesmaa

Mihhail Stalnuhhin.

17:05 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh, härra juhataja! Mul on täpsustav küsimus. Kas ma sain õigesti aru, et seda võib formuleerida niiviisi: "Me ei tea, millises sõjas või sõjalises konfliktis hakkab osalema see ühendekspeditsioon, aga me teame ette, et see on kindlasti selline sõda või konflikt, millest me peame osa võtma ja sinna oma inimesi saatma."?

17:05 Johannes Kert

Aitäh küsimuse eest! Kui ma enne lugesin lühidalt ühendekspeditsiooniväe kontseptsiooni ette, siis siin on ka kirjas, et iga partnerriik otsustab oma osaluse või mitteosaluse suveräänselt. Seega, nii ei juhtu, et kui Ühendkuningriik otsustab, siis me oleme automaatselt kusagil.

17:06 Aseesimees Enn Eesmaa

Oudekki Loone, palun!

17:06 Oudekki Loone

Aitäh! Aitäh selle eelmise vastuse eest! Kas te täpsustaksite natuke rohkem? Ma saan aru, et see katab Euroopa kaitsevõimes seda lünka, et meil ei ole võimalik piisavalt kiiresti reageerida. Mis annab nüüd sellele ühendekspeditsiooniväele kõigist teistest ühendustest kiirema võimaliku reageerimisjõu? Kuidas te ette näete, millisel puhul ja miks meil võiks seda vaja minna?

17:06 Johannes Kert

Me elame julgeolekupoliitiliselt suhteliselt keerulises kandis. Meil võib ühelt poolt endal vaja minna seda, et meie sõbrad, põhiliselt põhjajaeurooplased, oleks kiiresti meie juures või Baltikumis. Sama kehtib selles suhtes, et kui meie sõpradel on meid vaja, siis me peame olema olemas. Küllaltki lihtne ja arusaadav on see, et kui sa tahad midagi saada, siis sa pead ka midagi vastu pakkuma. Seekord kiiresti. See kontseptsioon tekkis aastal 2016 ja see oli ka aasta, mil meie minister sellele alla kirjutas. See oli Ukraina ja Süüria sündmuste foonil tekkinud otsus, sest uues julgeolekuolukorras oli vaja midagi, mis oleks võimeline reageerima kiiremini kui teised formeeringud, mida näiteks NATO raames oli varem käsitletud.

17:08 Aseesimees Enn Eesmaa

Täna, austatud ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised, kui selleks on soovi. Seda soovi ma ei näe, sulgen läbirääkimised. Eelnõu 540 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, seetõttu võime minna lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu 540. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 70 rahvasaadikut, vastu ega erapooletu ei olnud keegi. Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu 540 on otsusena vastu võetud.

13. 17:11 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu (541 OE) teine lugemine

17:11 Aseesimees Enn Eesmaa

13. päevakorrapunkt, Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu 541 teine lugemine. Kutsun ettekandjaks kõnetooli riigikaitsekomisjoni liikme Ain Lutsepa.

17:12 Ain Lutsepp

Austatud istungi juhataja! Head kolleegid! Niisiis, eelnõu 541. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning kiitis (konsensusel) heaks eelnõu teise

lugemise teksti ja seletuskirja. Muudatusettepanekuid ei esitatud, mistõttu on eelnõu teise lugemise tekst identne eelnõu esimese lugemise tekstiga. Selle Riigikogu otsuse eelnõu kohaselt jätkab Eesti ka 2018. aastal kuni kolme kaitseväelasega panustamist Kosovos NATO juhital rahvusvahelisel rahutagamissmissioonil KFOR ehk Kosovo Force. Riigikaitsekomisjoni s.a 7. detsembri konsensusliku otsuse alusel palun teil tänasel lõpphääletusel seda eelnõu toetada. Tänan!

17:13 Aseesimees Enn Eesmaa

Kas ettekandjale on küsimusi? Neid ei ole. Aitäh, austatud ettekandja! Avan läbirääkimised. Läbirääkimiste soovi ei ole. Eelnõu 541 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, seetõttu võime minna lõpphääletuse juurde.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu 541. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 61 rahvasaadikut, vastuolijaid ega erapooletuid selles saalis ei olnud. Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu 541 on otsusena vastu võetud.

14. 17:16 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu (547 OE) teine lugemine

17:16 Aseesimees Enn Eesmaa

14. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu 547 teine lugemine. Palun ettekandjaks kõnetooli riigikaitsekomisjoni liikme Madis Millingu.

17:16 Madis Milling

Austatud istungi juhataja! Head kolleegid! Eelnõu alusel jätkab Eesti Kaitseväge kuni 50 tegevväelasest koosnev üksus liri-Soome pataljoni koosseisus UNIFIL-i missioonil. Eesti kontingendist enamiku moodustab mehhaniseeritud jalaväerühm koos logistikaelemendi ja staabiohvitseridega, kelle ülesannete hulka kuulub näiteks vaenutegevuse ärahoidmine, vaatlemine, patrullimine, kontrollpostide mehitamine ning samas piirkonnas toimuva ÜRO UNTSO vaatlusmissiooni julgeoleku tagamine. Eesti osalus ja nähtavus ÜRO missioonidel võimaldab püüelda ÜRO Julgeolekunõukogu mittealalise liikme kohale aastateks 2020–2021. Nagu ma ka eelnõu esimese lugemise ettekandes ütlesin, on Soome ja liri kaitseväelased Eesti kaitseväelaste professionaalsusega väga rahul.

Menetlusest. Eelnõu kohta ei esitatud ühtegi muudatusettepanekut, kuid riigikaitsekomisjon tegi ühe tehnilise paranduse, asendades eelnõu punkti 1 lõpus oleva semikooloni punktiga. Parandus on eelnõu teise lugemise tekstis alla joonitud. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning kiitis (konsensusega) heaks eelnõu teise lugemise teksti ja seletuskirja. Lisaks otsustas riigikaitsekomisjon samal istungil (konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Aitäh!

17:19 Aseesimees Enn Eesmaa

Suur aitäh ettekandjale! Teie ettekanne tõestas, et meie töös ei ole piciasju. Küsimusi teile ei ole. Avan läbirääkimised. Seda soovi ei ole. Muudatusettepanekuid, nagu te kuulsite, ei esitatud, seetõttu võime minna lõpphääletuse juurde. Kas Riigikogu on valmis hääletama? Tänan!

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu 547. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 61 rahvasaadikut, vastu ega erapooletu ei olnud keegi. Vabariigi Valitsuse esitatud

Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalvemissioonil Liibanonis" eelnõu 547 on otsusena vastu võetud.

15. 17:21 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu (548 OE) teine lugemine

17:22 Aseesimees Enn Eesmaa

15. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu 548 teine lugemine. Palun ettekandjaks riigikaitsekomisjoni aseesimehe Mart Helme.

17:22 Mart Helme

Austatud härra eesistuja! Austatud kolleegid! Selle eelnõu esimene lugemine toimus mäletatavasti 21. novembril. Muudatusettepanekute tähtjaks ei esitatud ühtegi ettepanekut. Ei tehtud ka keelelisi ega muid parandusi. Komisjon arutas eelnõu teisele lugemisele esitamiseks 7. detsembril ja kiitis selle konsensusega heaks. Eelnõu alusel pikendatakse järgmise aasta lõpuni kuni kuue Kaitseväge tegevvälase kasutamist ÜRO juhitalval rahutagamissmissioonil UNTSO (*United Nations Truce Supervision Organization*) Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias. ÜRO liikmesriigina aitab Eesti seal kaasa rahu saavutamisele ja osaleb aktiivselt ÜRO missioonidel, mis on kooskõlas meie välis- ja julgeolekupoliitiliste otsustega suurendada meie riigi nähtavust ÜRO-s, et aidata kaasa ÜRO Julgeolekunõukogu mitteamalase liikme koha saamisele aastatel 2020–2021.

Riigikaitsekomisjon otsustas oma 7. detsembri istungil (konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning panna eelnõu ka lõpphääletusele ja seega Riigikogu otsusena vastu võtta täna. Suur tänu!

17:23 Aseesimees Enn Eesmaa

Kas ettekandjale on küsimusi? Ei ole. Aitäh, austatud ettekandja! Soovi korral avan läbirääkimised. Seda soovi ei ole. Eelnõu 548 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, nagu kuulsite, seetõttu võime minna lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu! Kuna me oleme jõudnud suhteliselt tihedasse hääletuste faasi, siis teie lahkel loal ma annan natuke lühema, kuid siiski piisava kutsungi, et ka kaugemate nurkade mehed jõuaksid saali. Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu 548. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 59 rahvasaadikut, vastu ega erapooletu ei olnud keegi. Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu 548 on otsusena vastu võetud.

16. 17:26 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitalval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (539 OE) teine lugemine

17:26 Aseesimees Enn Eesmaa

16. päevakorrapunkt, Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitalval muul rahvusvahelisel sõjalisel

operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu 538 teine lugemine. Palun ettekandjaks riigikaitsekomisjoni esimehe Hannes Hanso!

17:27 Hannes Hanso

Austatud juhataja! Head kolleegid! Kõnesoleva eelnõu esimene lugemine toimus k.a 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, 5. detsembriks kella 17.15-ks ei esitatud ühtegi muudatusettepanekut. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning kiitis (konsensusel) heaks eelnõu teise lugemise teksti ja seletuskirja. Arutuse all oleva eelnõu aluseks on riigikaitseseaduse § 34 lõige 4, mille kohaselt määrab Riigikogu oma otsusega igaks aastaks tegevväelaste piirarvu, kui palju tegevväelasi võib osaleda NATO või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või ÜRO juhitaval ÜRO põhikirja VI või VII peatükis sätestatu alusel rahu ja julgeoleku säilitamise või taastamise eesmärgil korraldataval sõjalisel operatsioonil või rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtete ja normidega kooskõlas oleval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil, millesse panustatakse esimest korda. Rõhuasetus on siin esmakordsel panustamisel. Kaitseväge edasine kasutamine samas operatsioonis, juhul kui see peaks olema vajalik, otsustatakse juba mainitud riigikaitseseaduse § 34 lõike 1 alusel üldkorras ehk edasise mandaadi annab Riigikogu, nii nagu tavapraktika ette näeb. Riigikaitsekomisjon otsustas oma k.a 7. detsembri istungil (konsensusel) teha Riigikogule ettepaneku teine lugemine lõpetada ning panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Aitäh!

17:29 Aseesimees Enn Eesmaa

Teile on ka küsimusi. Martin Helme.

17:29 Martin Helme

Aitäh, härra asespiiker! Lugupeetud ettekandja! See on seesama missioon, mille üle me oleme siin ka varasematel aastatel jauranud – blankoveksli missioon, kus mingit tegelikku missiooni taga ei ole. Mul on küsimus: kas me oleme varasematel aastatel kunagi need 50 meest ka päriselt kuhugi saatnud või on nad meil lihtsalt ootel? Kui nad on meil niimoodi ootel, siis miks nad peavad nüüd veel kolmandat aastat järjest olema ootel? Kas ei oleks mõistlik tulla siia saali siis, kui tekib mingi konkreetne missioon?

17:30 Hannes Hanso

Täna! Jah, jauranud oleme sellel teemal ennagi, see on õige. Ilma põhjusega, sest see mandaat on ääretult vajalik selleks, et meil oleks kiire valmisoleku võimekus. Kaitseminister teeb valitsusele ettepaneku, seda võimalikku missiooni tutvustatakse riigikaitsekomisjonile – ma kordan sõnu "võimalikku missiooni" –, et me ei peaks kulutama tavaprotseduuridele nii palju aega, kui see tavaliselt käib, ja saaksime vajaduse korral reageerida võimalikult kiiresti. Ei, neid 50 meest, st kuni ühte rühma, ei ole kasutatud. Väga loodan, et ei peagi kasutama. Aga võti on siin valmisolek, see on ülioluline. Meil on Eesti võrdlemisi hiljutisest ajaloost tuua näited, kus me koos Prantsusmaaga ühinesime kiirelt Kesk-Aafrika Vabariigi missiooniga. Sealt ka sellised õppetunnid, et me peaksime olema valmis võimalikult kiiresti.

17:31 Aseesimees Enn Eesmaa

Arno Sild.

17:31 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud ettekandja! Kas sõnade "muul sõjalisel operatsioonil" taga on mingi loetelu ka, mis puhul neid võib kasutada? Mispärast on siin mainitud just esmakordsust?

17:31 Hannes Hanso

Aitäh! Tegu on valmisolekumandaadiga, st kui me peaksime minema kas NATO, NATO liikmesriigi, Euroopa Liidu mõne liikme või ÜRO missioonile, siis me saaksime võimalikult kiiresti reageerida, nagu eelmise küsimuse vastuses öeldud. Pärast – juhul kui see missioon peaks pikenema – tullakse sellega tavapärasel korral Riigikogusse ja menetletakse neid asju nii, nagu me praegu menetleme teisi mandaate.

17:32 Aseesimees Enn Eesmaa

Martin Helme.

17:32 Martin Helme

Aitäh! Me oleme siin kuulnud viimastel nädalatel täiesti piinlikku ja naeruväärset juttu sellest, kuidas Eesti riik ei ole võimeline ühe aasta jooksul leidma müüjat, kes müüks meile 10 miljoni eest laskemoona. Selline on meie reageerimisvõimekus ostude sooritamisel. Nüüd me tahame aga, Eesti riigil oleks võimekus saata 50 meest välja missioonile, mille kohta me ei tea, kus see on, kust see tuleb või kes seal on. See peab käima nii kiiresti, et Riigikogu ei jõua isegi heakskiitu anda. Ehk see peab käima kiiremini kui kahe nädalaga. Minu mäletamist mööda ei mindud ka Kesk-Aafrika Vabariiki nii kiiresti. Ma ei saa ikkagi aru, miks meil peab olema blankoveksel ükskõik millisele missioonile, juhuks kui keegi nipsu lööb. Me oleksime siis nagu mingi vilistatava koera positsioonis. Miks ei tulda seda mandaati nõudma siis, kui tekib päriselt reaalne, konkreetne missioon?

17:33 Hannes Hanso

Tegelikult ei puuduta see küsimus, kuhu oli kokku pandud terve posu igasuguseid arvamusi, otseselt seda mandaati. Seda me ka oma komisjonis ei arutanud. Vastan aga hea meelega veel kord, et mingit vilistamist ei ole. See on meie institutsioonide ja riigi suveräänne poliitiline otsus, kas ja kellega me missioonile läheme. Kordan siis lihtsalt veel üle: see on vajalik selleks, et me saaksime kiiresti reageerida juhul, kui olukord seda nõuab.

17:33 Aseesimees Enn Eesmaa

Helir-Valdor Seeder.

17:33 Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud ettekandja! Kas riigikaitsekomisjonis toimus ka selleteemaline arutelu ja kas tunti huvi selle vastu, mis siin saalis praegu on, või on see rohkem n-ö saalis esinemiseks esitatud teema?

17:34 Hannes Hanso

Riigikaitsekomisjon menetles toona, 21. novembril tervet hulka mandaatide pikendamise eelnõusid. Igal aastal on nendest teemadest räägitud ja kui riigikaitsekomisjoni liikmetel on olnud küsimusi, siis on neile ka vastatud ja kõike seletatud. Mulle tundub tõesti, et saali osa siin selles vestluses on rohkem nagu välise audientsi jaoks, mitte sisulistele küsimustele vastuse saamiseks.

17:34 Aseesimees Enn Eesmaa

Mart Helme.

17:34 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud komisjoni esimees! Te ei olnud sel ajal komisjonis, kui see eelnõu oli esimest korda arutelul. Tookord esitasin ma komisjonis põhimõtteliselt samasuguse argumentatsiooni nagu praegu Martin Helme. Selle üle vaieldi seal komisjonis. Tookord ei olnud komisjoni liige ka Helir-Valdor Seeder. Nii et ei ole mõtet siin mingeid tundeid tõe pähe esitada, see oli komisjonis arutelul. Tookord lõppes see sellega, et ta tuli saali ja sai siin kinnituse, nii nagu ta tõenäoliselt saab ka seekord.

17:36 Aseesimees Enn Eesmaa

Suur aitäh, lugupeetud ettekandja!

17:36 Hannes Hanso

See ei olnud küsimus, mul ei ole siin midagi vastata.

17:36 Aseesimees Enn Eesmaa

See oli sisuliselt läbirääkimiste algus. Kas on veel soovi läbi rääkida? Seda soovi ei ole. Eelnõule 539 muudatusettepanekuid ei esitatud, seetõttu võime minna lõpphääletuse juurde.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi

rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitaval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu 539. Palun võtta seisukoht ja hääletada! [Hääletustulemused](#)

Eelnõu poolt hääletas 51 rahvasaadikut, vastu oli 6, erapooletuid ei olnud. Eelnõu 539 on otsusena vastu võetud.

17. 17:38 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med/Sophia" eelnõu (545 OE) teine lugemine

17:38 Aseesimees Enn Eesmaa

17. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med/Sophia" eelnõu 545 teine lugemine. Kutsun ettekandjaks riigikaitsekomisjoni esimehe Hannes Hanso.

17:38 Hannes Hanso

Lugupeetud juhataja! Head kolleegid, veel kord! Eelnõu, mis on meie ees, võimaldab kuni kuuel Eesti Kaitseväge tegevvälasel jätkata ka järgmisel ehk 2018. aastal panustamist EUNAVFOR Med/Sophia sõjalisel missioonil. Lühend tuleb sõnadest *EU Naval Force Mediterranean*. Selle Euroopa Liidu sõjalise missiooni eesmärk on tõkestada inimkaubitsejate tegevust Vahemere keskosas, Itaalia ja Malta territoriaalmere ning Liibüa territoriaalvete vahel.

Selle eelnõu esimene lugemine toimus Riigikogus k.a 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, k.a 5. detsembriks kella 17.15-ks ei esitatud ühtegi muudatusettepanekut. Riigikaitsekomisjon otsustas oma k.a 7. detsembri istungil (konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna see lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Aitäh!

17:40 Aseesimees Enn Eesmaa

Teile on ka küsimusi. Henn Põlluaas.

17:40 Henn Põlluaas

Aitäh! EUNAVFOR Med/Sophia eesmärk on tõkestada inimkaubandust Vahemerel. Paraku me näeme seda, et tegelikult missioon aitab hoopis inimkaubandusele kaasa, tuues inimesi Aafrika rannikult tuhandete või kümnete tuhandete kaupa Euroopasse. Kus on siin see inimkaubanduse takistamine?

17:40 Hannes Hanso

Aitäh! Selles küsimuses me kindlasti ühele nõule ei saagi. Ma arvan, et ilma selle missioonita oleks tohutult traagilised sündmused Vahemerel, kus juhtub niigi ääretult palju õnnetusi, sest neid oleks lihtsalt juhtunud veel rohkem. See on humanitaarkaalutlustel ülimalt vajalik missioon. Ka mandaat, mis on tänaseks mõnevõrra laienenud võrreldes sellega, mis ta alguses oli, on tugevam. Samuti on saadud teatud osaga Liibüa territooriumi kontrollivatest jõududest kokkuleppele, et paadipõgenikke nende liikumisel takistada. Ma arvan, et see on väga vajalik missioon. Kümneid tuhandeid inimesi merele uppuma jätta mina kindlasti ei sooviks – ja ma usun, et ka terve tsiviliseeritud maailm mitte.

17:41 Aseesimees Enn Eesmaa

Henn Põlluaas, teine küsimus.

17:41 Henn Põlluaas

Aitäh! See takistamine on ju sisuliselt hoopis inimsugeldajatele logistikateenuse pakkumine. Ma küsin veel: mismoodi see missioon takistab inimkaubandust, -sugeldamist ja illegaalset immigratsiooni Euroopasse?

17:42 Hannes Hanso

Täna! Takistab sellega, et ... See ala on ise 1,8 miljonit ruutkilomeetrit ja laevu on neli, nüüd on ka Liibüa enda alused, ning 25 liikmesriiki, kes selles operatsioonis osalevad, kokku 1400 inimesega kontrollivad üha rohkem seda tohutult suurt ala ja tegelevad sellega, et mitte enam inimesi sellisesse olukorda panna, kus nad peaksid merel abi paluma. Õieti tuleb vältida nende Euroopasse edasiliikumist. Nagu ma ütlesin, Liibüast on saanud koostööpartner, seal on tekkinud osapool, kellega on võimalik asju ajada. Ma arvan, et see on väga vajalik missioon, mis sai alguse reaktsioonina sellele tohutule inimtulvale, mis Euroopa poole suundus.

17:43 Aseesimees Enn Eesmaa

Austatud ettekandja! Teile praegu rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised, kui selleks on soovi. Seda soovi ei ole. Eelnõule 545 muudatusettepanekuid ei esitatud, seega võime minna lõpphääletuse juurde.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel missioonil EUNAVFOR Med/Sophia" eelnõu 545. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 50 rahvasaadikut, vastu oli 4, erapooletuid ei olnud. Eelnõu 545 on otsusena vastu võetud.

18. 17:45 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu (542 OE) teine lugemine

17:45 Aseesimees Enn Eesmaa

18. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu 542 teine lugemine. Palun kõnetooli riigikaitsekomisjoni liikme Ants Laaneotsa.

17:46 Ants Laaneots

Austatud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Arutuse all oleva eelnõu esimene lugemine toimus k.a 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks oli k.a 5. detsember kell 17.15, selleks ajaks ei esitatud aga ühtegi muudatusettepanekut. Seetõttu on eelnõu teise lugemise tekst identne esimese lugemise tekstiga. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ja kiitis (konsensuselga) heaks eelnõu teise lugemise teksti ning seletuskirja. Meeldetuletamiseks teile. *NATO Response Force* ehk NRF on 40 000 sõjaväelasest koosnev reageerimisjõud ja selle koosseisus on veel 48 tunni valmisolekus 5000 kaitseväelasest koosnev kiirreageerimisjõud ehk *Very High Readiness Joint Task Force*. Need mõlemad on oluliseks vahendiks ka NATO kollektiivse enesekaitseoperatsioonide kiirel käivitamisel, kui seda peaks vaja minema. Seega on NRF-is osalemine otseselt seotud ka Eesti julgeolekuga. Nagu te ise aru saate, on Eesti panus NRF-i 200 tegevväelast ehk toetuselendi, eriuksuslaste ja staabiohvitseridega tugevdatud kompanii. Eeltoodu põhjal langetas riigikaitsekomisjon oma 7. detsembri istungil järgmised konsensuslikud menetluslikud otsused: esitada eelnõu teiseks lugemiseks Riigikogu täiskogu tänase istungi päevakorda ja teha Riigikogule ettepanek eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Täna!

17:48 Aseesimees Enn Eesmaa

Kas ettekandjale on küsimusi? Neid ei ole. Aitäh, austatud ettekandja! Avan läbirääkimised. Seda soovi ei ole. Eelnõu 542 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, seega võime minna lõpphääletuse juurde. Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu 542. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 54 rahvasaadikut, vastu ei hääletanud keegi, erapooletuid ei olnud. Eelnõu 542 on otsusena vastu võetud.

19. 17:50 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu (544 OE) teine lugemine

17:50 Aseesimees Enn Eesmaa

19. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu 544 teine lugemine. Palun ettekandjaks riigikaitsekomisjoni liikme Ants Laaneotsa!

17:51 Ants Laaneots

Austatud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Eelnõu esitas Vabariigi Valitsus k.a 6. novembril. Esimese lugemise lõpetasime k.a 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtjaks ehk k.a 5. detsembriks kella 17.15-ks ei esitatud ühtegi muudatusettepanekut. Riigikaitsekomisjon nõustus keeleteimetaja tehtud keelelise soovitusena ning viis eelnõu teksti keelelise täpsustuse – ma ei hakka seda mainima, üks naerdi siin juba välja –, mis on alla joonitud. Eelnõu esitaja toetas seda. Eelnõu teise punkti sõnastus viidi keeleliselt kooskõlla pealkirja ja esimese punktiga ning ühtlustati, selleks lisati eelnõu teise punkti sõna "sõjalisele".

Eelnõu alusel jätkaksid kuni kümme Eesti kaitseväelast osalemist USA juhitalval ISIS-e vastasel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve. Sõjaline operatsioon käivitus 15. juunil 2014. Tuletan meelde, et Eesti osaleb sellel välissmissioonil Riigikogu otsuse alusel augustist 2016, kui Anbari provintsis alustas teenistust kuueliikmeline väljaõppemeeskond Taani kontingendi koosseisus. Nende peamine ülesanne oli Iraagi julgeolekujõudude väljaõpe. Peale selle teenib alates septembrist 2016 üks Eesti vanemohvitser Bagdadis USA juhitalvas mitmerahvuselises sõjalis-strateegilises meeskonnas, mis nõustab Iraagi ministeeriume ja julgeolekujõudusid. Eesti tegevälased ei osale aga tegevustes, mis toimuvad operatsiooni Inherent Resolve raames Süüria territooriumil – ma mõtlen sõjalisi operatsioone. Menetluslikud otsused. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning kiitis (konsensusega) heaks teise lugemise teksti ja seletuskirja. Oma eelnimetatud istungil otsustas riigikaitsekomisjon (ka konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Täna!

17:54 Aseesimees Enn Eesmaa

Austatud ettekandja, teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Ka seda soovi ei ole. Eelnõu 544 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud. Läheme lõpphääletuse juurde.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu 544. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 53 rahvasaadikut, vastu ei olnud keegi, erapooletuid ei olnud. Eelnõu 544 on otsusena vastu võetud.

20. 17:56 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamississioonil Malis" eelnõu (546 OE) teine lugemine

17:56 Aseesimees Enn Eesmaa

20. päevakorrapunkt, Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamississioonil Malis" eelnõu 546 teine lugemine. Palun kõnetooli riigikaitsekomisjoni liikme Marianne Mikko.

17:56 Marianne Mikko

Lugupeetud istungi juhataja! Austatud kolleegid! Arutuse all olev eelnõu käsitleb kahte missiooni. Eelnõu punkti 1 kohaselt pikendatakse Eesti Kaitseväge kuni kümne tegevväelase kasutamise tähtaega Euroopa Liidu väljaõppemissioonil EUTM Mali. Eelnõu punkti 2 kohaselt pikendatakse Eesti Kaitseväge kuni kümne tegevväelase osalemist Malis ÜRO rahutagamississioonil MINUSMA. Euroopa Liidu riigina on Eesti jaoks oluline panustada Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika elluviimisse. Mali missioon on Euroopa Liidu üks olulisemaid missioone, kus osalevad 23 liikmesriigi sõjaväelased. ÜRO riigina aitab Eesti kaasa rahu kindlustamisele kriisipiirkonnas. Lisaks suurendab ÜRO missioonidel osalemine Eesti nähtavust ÜRO-s ja on eelduslikult kasuks Eesti püüdlustele saamaks ÜRO Julgeolekunõukogu mittealaliseks liikmeks aastatel 2020–2021. Kõne all oleva eelnõu esimene lugemine lõpetati 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtjaks, k.a 5. detsembriks kella veerand kuueks ei laekunud eelnõu kohta ühtegi muudatusettepanekut. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning kiitis (konsensusega) heaks eelnõu teise lugemise teksti ja seletuskirja. Oma 7. detsembri istungil otsustas riigikaitsekomisjon (konsensusega) esitada eelnõu teiseks lugemiseks Riigikogu täiskogu päevakorda k.a 13. detsembriks. Lisaks otsustas riigikaitsekomisjon (konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Täna!

17:59 Aseesimees Enn Eesmaa

Kas ettekandjale on küsimusi? Ei ole. Suur aitäh, austatud ettekandja! Avan läbirääkimised, kui selleks on soovi. Seda soovi ei ole. Eelnõu 546 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, seega alustame hääletusprotseduuriga.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamississioonil Malis" eelnõu 546. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 50 rahvasaadikut, vastu ei hääletanud keegi ja ka erapooletuid ei olnud. Eelnõu 546 on otsusena vastu võetud.

21. 18:01 Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamississioonil Afganistanis" eelnõu (543 OE) teine lugemine

18:01 Aseesimees Enn Eesmaa

21. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamississioonil Afganistanis" eelnõu 543 teine lugemine. Palun ettekandjaks riigikaitsekomisjoni liikme Marianne Mikko.

18:02 Marianne Mikko

Austatud istungi juhataja! Head kolleegid! Eelnõu esitas Vabariigi Valitsus k.a 6. novembril. Esimene lugemine lõpetati k.a 21. novembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtjaks, k.a 5. detsembriks kella 17.15-ks ei laekunud eelnõu kohta mitte ühtegi muudatusettepanekut. Kaitseväge tegevväelased jätkaksid arutluse all oleva Riigikogu otsuse eelnõu alusel panustamist NATO väljaõppe- ja nõustamississiooni, mille olulisim eesmärk on Afganistani riiklike julgeolekujõudude õpetamine. Selleks antakse eelnõuga mandaat kuni kuuele tegevväelasele. Eesti panustab oma neljaliikmelise demineerimismeeskonnaga raamriigi Saksamaa juhtimisel Põhja-Afganistani regioonis. Missioonil osalemisega täidab Eesti oma NATO liikmesusest tulenevaid liitlaskohustusi. Riigikaitsekomisjon arutas eelnõu enne teisele lugemisele esitamist oma k.a 7. detsembri istungil ning

kiitis (konsensusega) heaks eelnõu teise lugemise teksti ja seletuskirja. Oma eelnimetatud istungil otsustas riigikaitsekomisjon (taas konsensusega) teha Riigikogule ettepaneku eelnõu teine lugemine lõpetada ning tuginedes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 109 panna eelnõu lõpphääletusele ja Riigikogu otsusena vastu võtta. Tänan!

18:03 Aseesimees Enn Eesmaa

Küsimuse ettekandjale esitab Arno Sild.

18:03 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud aseesimees! Lugupeetud sõnavõtja! Mul oleks selline arvamine või küsimus. On muidugi loogiline, et me aitame igal pool kaasa rahukaitsele, rahu kindlustamisele, aga Afganistan on minu arvates erand. Viimasel ajal on, nagu meile teada, Afganistanis tohutult suurenenud narkootiliste ainete tootmine, kasvatamine ja turustamine. Mis siis, kui tänuks selle eest, et me aitame neil seal korda pidada, saadavad nemad hoopis meie noortele üha rohkem narkootilisi aineid? Kas see ongi siis vastastikune tänu? Milline on teie arvamus selle kohta?

18:04 Marianne Mikko

Riigikaitsekomisjoni esindajana siin teie ees seistes ma ei väljenda oma isiklikku arvamust. Ja seda küsimust sellisel kujul me ka riigikaitsekomisjonis ei arutanud.

18:04 Aseesimees Enn Eesmaa

Rohkem teile küsimusi ei ole. Aitäh! Avan läbirääkimised, kui selleks on soovi. Eelnõu 543 kohta muudatusettepanekuid ei esitatud. Seega alustame hääletusprotseduuri.

Panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel väljaõppe- ja nõustamissmissioonil Afganistanis" eelnõu 543. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 48 rahvasaadikut, vastu oli 1, erapooletuid ei olnud. Eelnõu 543 on otsusena vastu võetud.

22. 18:07 Maakatastriseaduse, maapõueseaduse ja ruumiandmete seaduse muutmise seaduse eelnõu (533 SE) teine lugemine

18:07 Aseesimees Enn Eesmaa

Tänane viimane päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud maakatastriseaduse, maapõueseaduse ja ruumiandmete seaduse muutmise seaduse eelnõu 533 teine lugemine. Palun keskkonnakomisjoni aseesimehel Kalle Pallingul teha ettekanne.

18:07 Kalle Palling

Austatud istungi juhataja! Head kolleegid! Seda seaduseelnõu arutas keskkonnakomisjon esmaspäeval, 4. detsembril. Kutsutud olid Keskkonnaministeeriumi asekancler Margit Martinson, Maa-ameti peadirektor Tamber Tiits, Maa-ameti õigusosakonna jurist Egle Toomjõe, Keskkonnaministeeriumi infotehnoloogiakeskuse direktor Marko Arula ja Iris Info OÜ juhataja Tanel Järvet. Selle eelnõu esimese ja teise lugemise vahelisel perioodil on eelnõu komisjonis käsitletud ühel korral, nii nagu ma juba mainisin, ja sellele on tehtud kaks muudatusettepanekut. Keskkonnakomisjon otsustas esitada eelnõu teisele lugemisele Riigikogu täiskogu päevakorda tänaseks päevaks ja teha ettepaneku teine lugemine lõpetada. Aitäh!

18:08 Aseesimees Enn Eesmaa

Kas ettekandjale on küsimusi? Ei ole. Aitäh, austatud ettekandja! Teie soovi korral avan läbirääkimised. Nagu kuulsite, eelnõu 533 kohta esitati kaks muudatusettepanekut. Vaatame nad koos läbi. Esimese muudatusettepaneku on esitanud keskkonnakomisjon, juhtivkomisjoni otsus on seda arvestada täielikult. Ka teise muudatusettepaneku esitas keskkonnakomisjon ja juhtivkomisjoni otsus on sama:

arvestada täielikult. Sellega on eelnõule 533 esitatud muudatusettepanekud läbi vaadatud. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 533 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud ja ka tänane tööpäev siin suures saalis on lõppenud. Kohtumiseni homme kell 10!

Istungi lõpp kell 18.09.